

Hørings svar fra:

**AC – Akademikernes Centralorganisation
FUHU/DEA
Rigsrevisionen
ACE Denmark - Akkrediteringsinstitutionen
Danmarks Liberale Studerende
Censorformandskaberne for
Ingeniøruddannelserne
DI
Danske Universiteter
De otte universiteter
Dansk Erhverv
djøf
ATV
Koordinationsudvalget
Danske Studerendes Fællesråd
De erhvervsøkonomiske Censorformandskaber**

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Universitets- og Bygningsstyrelsen
Bredgade 43
1260 København K

Den 10. december 2009
BBA
Sagsnr. 200900415

Att.: Helga Øregaard Dam

ubst@ubst.dk

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven

AC har den 13. november 2009, fra Universitets- og Bygningsstyrelsen, modtaget høring over forslag til lov om ændring af universitetsloven til høring. AC har udsendt forslaget til høring i medlemsorganisationerne og skal på den baggrund fremkomme med bemærkninger.

For så vidt angår Erasmus Mundus, bifalder AC, at der med forslaget til lovændringer nu er fundet ganske fornuftige og pragmatiske løsninger på såvel betalingsproblematikken for danske studerende, manglende fleksibilitet i forhold til omfanget af uddannelsesdele på det danske universitet samt godkendelse og akkreditering af uddannelsen. Hermed er der fjernet nogle væsentlige barrierer for danske studerende og universiteters deltagelse i det europæiske uddannelsessamarbejde.

AC bifalder endvidere muligheden for, at dele af en uddannelse kan gennemføres på et udenlandsk universitet som udlagt undervisning, hvis relevant, i forhold til kvaliteten af uddannelsen.

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget til lovændring, at det vil være uhenigtsmæssigt, hvis retstilstanden for de studerende på de forskellige videregående uddannelser skulle være forskellig, hvorfor man foreslår at bestemmelserne vedrørende klager over bedømmelse af prøver i universitetsloven kommer til at modsvare klagereglerne for videregående uddannelser under Undervisningsministeriet. AC er enig i det hensigtsmæssige i en sådan samordning af klagebestemmelser og skal i den forbindelse minde om, at der også eksisterer videregående uddannelser under Kulturministeriet som med samme argumentation burde indgå i en sådan samordning. AC er enig i, at klager skal kunne resultere i en såvel højere som en lavere karakter end den først afgivne. AC har tidligere foreslået dette, netop for at sikre, at klagemuligheden ikke blot bliver opfattet som en "gratis" chance til at opnå en højere karakter.

Som noget nyt foreslås en ph.d.-model, der giver universiteterne mulighed for at indskrive studerende til ph.d.-uddannelsen lige efter bachelorgraden, sideløbende på kandidat- og ph.d.-uddannelsen. AC er indforstået med den nye mulighed, under forudsætning af, at der er tale om en 3+5-ordning og at den studerende under forløbet kan opnå en kandidatgrad.

AC skal dog samtidig advare om, at ønsket om en ny ph.d.-model er affødt af de senere års politiske skævvridning af ph.d.-midlerne mellem de våde hovedområder, TEK, NAT og SUND og de tørre hovedområder, SAMF og HUM, idet de politisk begunstige hovedområder, NAT, TEK og SUND, nu har så høje overgangsfrekvenser mellem kandidat og ph.d.-uddannelserne, at hovedområderne har behov for at udvide rekrutteringsgrundlaget. Ved at udvide rekrutteringsgrundlaget til bachelorniveauet kan der opstå risiko for en sænkning af kvaliteten af ph.d.-uddannelsen.

AC skal bemærke, at en ændring af indskrivningstidspunktet for ph.d.-studerende, så de kan indskrives umiddelbart efter opnåelse af bachelorgrad, vil kræve en konsekvensrettelse i SU-lovens § 50, med mindre de opnår kandidatgraden allerede efter 2 års indskrivning, hvilket ville betyde, at de udelukkende skal være kandidatstuderende de første 2 år.

Med venlig hilsen

Birgit Bangskjær
Direkte nr.: 22 49 58 55
E-mail: bba@ac.dk

Universitets- og Bygningsstyrelsen
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Sagsnr. 09-074606 – att. Helga Øregaard Dam

11. december 2009

Svar på høring over ændring af universitetsloven (nye rammer for universiteternes internationale samarbejder mv.), Universitets- og Bygningsstyrelsens sagsnr. 09-074606.

Med henvisning til høringen om ovenstående ønsker FUHU/FBE/DEA hermed at bidrage med vores synspunkter.

Overordnede betragtninger

Vi finder det særdeles positivt, at der er fundet en løsning på Erasmus Mundus-problematikken, og at vi er kommet et skridt i den rigtige retning, når det handler om universiteternes mulighed for at udbyde fælles uddannelsesprogrammer med udenlandske samarbejdspartnere.

På trods af lovændringens positive retning ser vi stadig en række problemstillinger, som ikke imødegås i fremlagte ændringer.

Vi finder det overordnet set beklageligt, at der ikke er lagt op til en regelsanering vedrørende internationalisering af uddannelserne. Der er behov for en gennemgang af de love og regler, således at universiteterne kan etablere mere fleksible platforme, der kan fremme internationaliseringen. Uddannelsessamarbejde på tværs af landegrænser er et helt afgørende middel til at sikre danske uddannelsesinstitutioners og danske virksomheders konkurrenceevne, derfor bør universiteterne have så fleksible rammevilkår for internationalisering som muligt. Målet er, at danske universiteter både kan samarbejde med og konkurrere på lige vilkår med udenlandske universiteter.

Bekendtgørelsen om parallelforløb og fællesuddannelser

Vi vil anbefale, at der gennemføres en ændring og forenkling af bekendtgørelsen om fællesuddannelser og parallelforløb i overensstemmelse med de principper, der ligger til grund for det politiske forlig om det europæiske program Erasmus Mundus. Andre fælles uddannelsesprogrammer har nøjagtig samme udfordringer som Erasmus Mundus, hvorfor der bør ske en harmonisering. Den nuværende bekendtgørelse om parallelforløb og fællesuddannelser sætter desværre en række begrænsninger.

FUHU/FBE/DEA foreslår derfor, at der for alle internationale uddannelsessamarbejde, som vedrører fælles uddannelsesprogrammer på tværs af lande, bør gælde de samme vilkår:

- Gennem anvendelse af udlandsstipendieordningen friholdes danske studerende for eventuelle betalingselementer under studieophold ved et udenlandsk universitet, hvormed der er indgået en samarbejdsaftale.
- Det danske universitet kan i sin aftale med de udenlandske universiteter selv beslutte, hvor mange ECTS-point af uddannelsen, som gennemføres ved det danske universitet.
- Under studieophold ved et udenlandsk universitet er danske studerende underlagt de uddannelsesregler, der gælder i det pågældende land, herunder betalingsregler.
- Kravet om gensidig udveksling og økonomisk balance bortfalder.
- Samarbejde om internationale fælles uddannelsesprogrammer godkendes af Akkrediteringsrådet eller en internationalt anerkendt kvalitetssikringsinstitution på basis af uddannelsernes kvalitet og relevans for det globale arbejdsmarked.
- Universiteterne får mulighed for at udstede et særligt eksamensbevis, hvor universitetet benytter engelsksprogede betegnelser.

Frem for at detailregulere med henvisning til ét program anbefaler vi altså at lade de foreslåede regler vedr. Erasmus Mundus-programmer være gældende for alle fælles programmer på uddannelsesområdet. En sidegevinst ved at gøre fællesuddannelser mere smidige og attraktive er, at det på langt sigt kan bidrage til at styrke den udgående mobilitet.

Den nyeste mobilitetsstatistik fra 2009 over den samlede udgående mobilitet for danske studerende viser således, at antallet af danske studerende, der tager til udlandet, er noget lavere end det antal internationale studerende, vi modtager i Danmark. Samlet set var antallet af internationale studerende i Danmark hele 85 pct. større end antallet af danske studerende, der læste i udlandet (CIRIUS, august 2009).

Akkreditering

En ny akkreditering bør kun være et krav i de tilfælde, hvor en Erasmus Mundus-uddannelse i hovedtræk ikke bygger på en eksisterende uddannelse. Hvis uddannelsen bygger på elementer fra allerede eksisterende uddannelser, bør foreliggende akkreditering af hvert element være tilstrækkeligt.

Hvad angår nye uddannelser støtter vi lovændringens bestemmelser om, at Erasmus Mundus-uddannelser kan kvalitetssikres af en international institution, der følger de europæiske standarder og retningslinier. Vi finder det dog uhensigtsmæssigt, at ovennævnte kun bliver muligt efter dispensation fra ministeren. Vi foreslår i stedet for, at mulighederne sidestilles, således at akkrediteringen enten foretages af den danske akkrediteringsinstitution eller en internationalt anerkendt kvalitetssikringsinstitution.

I forbindelse med akkreditering vil vi gerne gøre opmærksom på behovet for, at der i kriterierne for akkreditering tænkes ind, at det relevante marked kan række ud over Danmarks grænser – eller ligge helt udenfor. De danske kriterier for akkreditering lægger vægt på relevans i forhold til danske arbejdsmarkedsforhold. Da Erasmus Mundus-uddannelser har et internationalt sigte, bør det præciseres, at uddannelser under programmet skal relevansvurderes i forhold til et globalt

arbejdsmarked. Inddrages denne mulighed ikke i udformningen af kriterierne, vil det kunne være en afgørende barriere for uddannelsesstilbud i udlandet.

Deltagerbetaling

Vi finder det meget positivt, at regeringen vil lade danske statsborgere på en Erasmus Mundus-uddannelse være omfattet af udlandsstipendieordningen, således at eventuelle studieafgifter kan dækkes gennem denne ordning. Det bør dog undersøges, om denne praksis er i overensstemmelse med de nye retningslinjer for Erasmus Mundus programmet fra EU-kommissionen. I retningslinjerne fra 2006 indgik et krav om ens opkrævning af studieafgifter for alle studerende fra EU/EØS-lande, uanset hvor den studerende opholder sig. Der synes således at være et fortsat uløst betalingsproblem for den studerende.

Hvis ovenstående er tilfældet, foreslår vi, at tildeling af udlandsstipendier til Erasmus Mundus-uddannelser giver mulighed for, at udlandsstipendiet til danske statsborgere udløses som en samlet sum, der dækker de to års indbetalinger.

Indførelse af udlagt undervisning

Det er positivt, at der med indførelsen af udlagt undervisning findes en løsning på blandt andet sprogfagenes problemer med ubalance i uddannelsessamarbejder. Vi ønsker naturligvis at gøre opmærksom på det uhensigtsmæssige i, at lovforslaget bidrager til et endnu mere komplekst regelsæt. Vi anbefaler derfor, i tråd med tidligere bemærkninger, at det vil være mere fordelagtigt at gennemføre en revision af bekendtgørelsen om fællesuddannelser og parallelløb i tråd med det politiske forlig om EU-programmet Erasmus Mundus. Det giver mulighed for fælles uddannelser uden begrænsninger vedrørende balance og deltagerbetaling.

Sideløbende indskrivning på kandidat- og ph.d.-uddannelsen

Muligheden for sideløbende indskrivning på kandidat- og ph.d.-uddannelsen er et positivt initiativ, der understøtter universitetets strategi for forskerudviklingsforløb. Værdien af bestemmelsen reduceres imidlertid af eksisterende regler om, at studerende fra lande uden for EU/EØS afkræves deltagerbetaling, når de indskrives på en kandidatuddannelse på et dansk universitet. Deltagerbetalingen udløses, selv om indskrivningen på kandidatuddannelsen sker i tilknytning til det, som er det egentlige formål, nemlig at den studerende erhverver ph.d.-graden.

På grund af kravet om deltagerbetaling er muligheden for at rekruttere dygtige ph.d.-studerende fra fx Kina, USA og Indien til en forskeruddannelse tidligt i deres uddannelsesforløb reelt ikke eksisterende. Vi anbefaler derfor, at der samtidig med den foreslåede ændring af universitetsloven sker en ændring af det øvrige regelsæt, så heller ikke studerende uden for EU/EØS afkræves deltagerbetaling for indskrivning på en kandidatuddannelse, når indskrivningen sker sideløbende med indskrivning på ph.d.-uddannelsen.

Mulighed for lavere karakter ved omprøvning og ombedømmelse

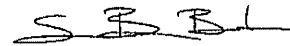
Vi finder det overordnet set meget hensigtsmæssigt, at der sker en ensretning af reglerne for at klage over eksamen på Videnskabsministeriets og Undervisningsministeriets område.

Vi står naturligvis gerne til rådighed med en uddybning omkring ovenstående kommentarer. Vores kommentarer er desuden helt i tråd med de anbefalinger, som vi kom med i vores rapport "Denmark Unlimited – Slip internationaliseringen løs" fra april 2008. Her gjorde vi netop opmærksom på det paradoksale i, at vi fra regeringens side ønsker uddannelser i verdensklasse samtidig med, at der på en række områder vedr. internationalt uddannelsessamarbejde udarbejdes en række regelsæt, der tager afsæt i danske forhold og regelsæt.

Med venlig hilsen

Stina Vrang Elias
Adm. direktør FUHU/DEA/FBE

Susanne Brandenburg Boeck,
Chefkonsulent FBE

Bilag 1: Rapporten "Denmark Unlimited – Slip internationaliseringen løs", april 2008.

Universitets- og Bygningsstyrelsen
Bredgade 43
1260 København K
Att.: Helga Øregaard Dam

Landgreven 4
Postboks 9009
1022 København K

Tlf. 33 92 84 00
Fax 33 11 04 15

rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven

11. december 2009

Universitets- og Bygningsstyrelsen har ved mail af 13. november 2009 anmodet om Rigsrevisionens bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven (Nye rammer for universiteternes internationale samarbejde m.v.).

Kontor: C6

J.nr.: 2009-5920-5

Rigsrevisionen har gennemgået udkastet for bestemmelser om regnskab, revision samt placering af ansvar for økonomistyring. Rigsrevisionen har konstateret, at der ikke er sådanne bestemmelser i udkastet.

Rigsrevisionen har ingen bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Lars Tang

Mette Siw Olsen

Fra: Ditte Maja Tvilde på vegne af U-UBST - enhedspostkasse
Sendt: 14. december 2009 07:48
Til: Helga Øregaard Dam; Mette Siw Olsen
Emne: VS: Sagsnr. 09-074606 - att. Helga Øregaard Dam
docId: <http://vtu.fsd.csc.dk/vtukoncp/DOK1160478>
SJ: -1

Fra: Nete Lerdahl Søgaard
Sendt: 11. december 2009 14:38
Til: U-UBST - enhedspostkasse
Emne: Sagsnr. 09-074606 - att. Helga Øregaard Dam

Akkrediteringsrådet og ACE Denmark takker for udkastet til forslag til lov om ændring af universitetsloven, som på væsentlige områder bidrager til et mere fleksibelt regelsæt vedr. universiteternes internationale samarbejder.

Akkrediteringsrådet og ACE Denmark finder anledning til at bemærke, at der er behov for en meget eksplicit redegørelse for hvornår universiteternes uddannelser bør være omfattet af Erasmus Mundus-aftaler, bestemmelser om udlagt undervisning, parallelforløb, fællesuddannelse og de traditionelle uddannelser.

Desuden bemærkes at Akkrediteringsrådet og ACE Denmark støtter forslaget om at Erasmus Mundus-uddannelser alene skal akkrediteres én gang. Det er dog i forslaget uklart efter hvilke kriterier denne vurdering skal foretages.

Akkrediteringsrådet og ACE Denmark har ikke yderligere bemærkninger

VH

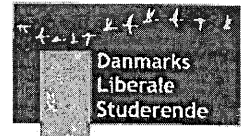
Nete Lerdahl Søgaard
Specialkonsulent
Direkte telefon: + 45 2249 5882
E-mail: nls@acedenmark.dk

**ACE Denmark -
Akkrediteringsinstitutionen**

Stuðiestræde 5
DK-1455 København K
Telefon: + 45 3392 6900
E-mail: acedenmark@acedenmark.dk
Web: www.acedenmark.dk

Danmarks Liberale Studerende
www.liberalestuderende.dk

Kritisk stillingtagen - ideologisk forankret

København, d. 13. december 2009

Høringsvar til høring over udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven

Jf. sagsnr. 09-074606

Danmarks Liberale Studerende (DLS) hilser tre af de fire foreslåede ændringer velkomne. Således kan DLS støtte forslagene om indgåelse af aftaler med udenlandske universiteter, ulagt undervisning og sideløbende indskrivning på kandidat- og ph.d.-uddannelserne.

DLS kan imidlertid ikke betingelsesløst støtte forslaget om, at universiteterne skal træffe en materielt korrekt afgørelse i forbindelse med en studerendes klage over en faglig bedømmelse. Den foreslåede ændring af §8 må som minimum forudsætte en ændring i sammensætningen af de ankenævne, som behandler klager over eksamen. Som reglerne er i dag (jf. Eksamensbekendtgørelsen), deltager de studerendes repræsentant i ankenævnet ikke i karakterfastsættelsen, efter der er truffet afgørelse om at imødekomme eller afvise klagen. Dertil kommer, at den studerendes retssikkerhed svækkes ved ændringen, idet det kan afholde nogen fra at klage.

Vi er i DLS klar over, at der visse steder er problemer med en fremherskende kultur blandt de studerende, hvor der klages uanset hvad i forbindelse med en eksamen, netop fordi resultatet for den studerende ikke kan blive ringere, end det er. Derfor kan den foreslåede ændring måske bidrage til en bedre ansvarsfølelse hos de studerende, således at der kun klages, når den studerende rent faktisk mener, at der er noget at klage over. Muligheden for at få nedsat sin karakter kan også bidrage til at tvinge den studerende til at argumentere mere velovervejet for klagen.

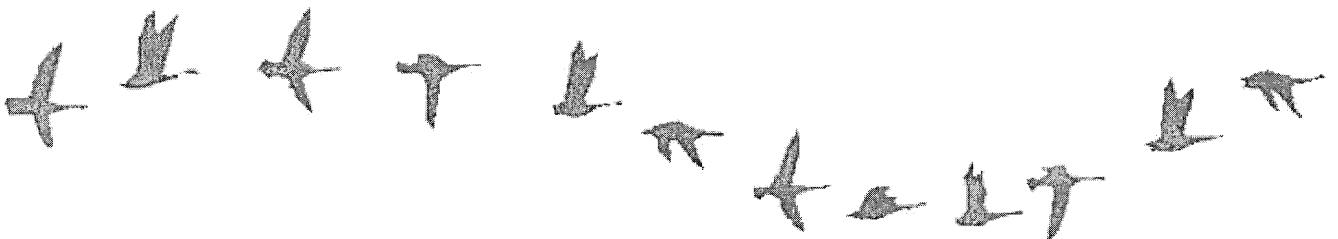
Vi vil desuden gerne fra vores side gøre opmærksom på, at flere studerende klager for at få feedback på deres opgave/præstation, fordi mulighederne herfor ellers er meget ringe (på de fleste studieretninger). Bedre muligheder for individuel feedback fra eksaminator/underviser kunne være en alternativ og mindre indgribende løsning på problemet med for mange "automatiske" klager.

Endvidere vil vi gerne benytte lejligheden til at understrege, at det bør indskræpes over for universiteterne, underviserne og studienævnssekretariatene, at de skal overholde de i loven fastsatte svarfrister og give de studerende ordentlig information og vejledning samt svare (gerne hurtigt) på alle henvendelser fra studerende, der ønsker eller har klaget. Dette står klart i loven, men i praksis har universiteterne en tendens til at være meget strikse med hensyn til, at de studerende overholder alle frister, men knap så strikse når det gælder studienævnet, studienævnssekretariatet og underviserne, som skal behandle klagesagerne.

På vegne af hovedbestyrelsen,

Med venlig hilsen,

Tej F. Egefford
Landsformand
Danmarks Liberale Studerende

Censorformandskaberne for Ingeniøruddannelserne

ved Lars Jørgen Christiansen (Kemi) og Michael Vaag (Maskin)

11-12-09

Videnskabsministeriet
Universitets- og Bygningsstyrelsen
Bredgade 43
1260 København K.

att. Fuldmægtig Helga Øregaard Dam

Høringssvar til høring over forslag til ændring af Universitetsloven

Hermed fremsendes høringssvar til forslaget over udkast til ændring af Universitetsloven. Høringssvaret sendes på vegne af censorformandskaberne for ingeniøruddannelserne, omfattende censorkorpserne for grundvidenskaberne, eksport-, kemi-, elektro-, bygnings- og maskiningeniøruddannelserne.

Høringssvaret indsendes på baggrund af lovudkastet, bestemmelserne om høring af censorerne i § 7 stk. 2 i Censorbekendtgørelse nr. 332 af 25. maj 1993 samt censorformandskabernes generelle interesse i at medvirke til udvikling af de uddannelser, der er omfattet af censorformandskabernes ansvarsområde.

Specielle bemærkninger til forslaget om ændring Universitetsloven.

Censorformandskaberne har nedenstående specielle kommentarer til lovforslaget:

1. Vedr. lovforslagets § 8 stk. 1 (Vedrørende klagesager)

Censorformandskaberne finder det meget tilfredsstillende, at reglerne vedrørende klager over eksamen ændres, således at det fremover både i forbindelse med omprøve og ombedømmelse er muligt at opnå en lavere karakter. Erfaringerne med de klagesager, der behandles indenfor ingeniørområdet, giver dog ikke censorformandskaberne anledning til at formode, at der vil blive mange tilfælde, hvor der i forbindelse med en klage eller anke af en eksamen vil blive givet en lavere karakter end den oprindelige. Det skyldes to forhold:

- a. Det er meget få klager indenfor ingeniøruddannelserne, der afgøres med omprøve

Censorformandskaberne for Ingeniøruddannelserne

ved Lars Jørgen Christiansen (Kemi) og Michael Vaag (Maskin)

eller ombedømmelse og antallet af klager og ankesager er set i forhold til antallet af eksamener ikke stort på ingeniørområdet.

b. De studerende vælger oftest ikke at tage imod et tilbud om en omprøve.

2. *Vedr. ankesager.*

Censorformandskaberne antager, at lovforslaget også finder anvendelse i forbindelse med behandling af ankesager.

3. *Vedr. regelforenkling*

Censorformandskaberne for ingeniøruddannelserne skal også (som det senest er gjort i høringssvar vedr. den nye Eksamensbekendtgørelse nr. 782 af 17. august 2009 - Undervisningsministeriet) i dette høringssvar bemærke, at lovforslaget, som skrevet i flere tidligere høringssvar til både UVM og MVTU lægger op til en regelforenkling, der fjerner nogle af de uheldige forskelle på de regler, der gælder for ingeniøruddannelser under Undervisningsministeriet – professionsbachelor- og uddannelser under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling – bachelor- og kandidatuddannelser.

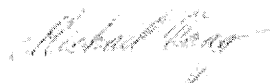
Lovforslaget medfører alt andet lige, at forskellen på behandlingen af klager og anker indenfor det universitære område og på uddannelser, der er omfattet af det ovennævnte lovforslag reduceres væsentlig. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling opfordres til i samarbejde med Undervisningsministeriet at blive enige om et fælles grundlag for behandling af klage- og ankesager, således at de studerendes retsstilling er ens uanset, hvilken videregående uddannelse, de er i gang med.

Afsluttende bemærkninger

Alt i alt indeholder forslaget over udkast til ændring af Universitetsloven udmærkede forslag til ændringer.

På vegne af formændene for censorkorpserne for grundvidenskaberne, eksport-, kemi-, elektro-, bygnings- og maskiningeniøruddannelserne.

Med venlig hilsen

Michael Vaag og Lars Jørgen Christiansen

14. december 2009

Doknr. 1161856, Løbenr. 07

Universitets- og Bygningsstyrelsen
Att.: Helga Øregaard Dam
ubst@ubst.dk

Organisation for erhvervslivet
Confederation of Danish Industry

Høring om lov om ændring af universitetsloven (nye rammer for universiteternes internationale samarbejde - sagsnr. 09-074606)

DI takker for muligheden for at kommentere udkast til lov om ændring af universitetsloven (nye rammer for universiteternes internationale samarbejde).

DI finder det glædeligt, at der med lovforslaget sker ændringer af de juridiske rammer således, at danske universiteters muligheder for at deltage i internationalt samarbejde forbedres. Herunder at der er taget fat på at løse de nuværende problemer med Erasmus Mundus ordningen. Det er helt essentielt, at danske universiteter har gode muligheder for at deltage i det internationale universitetssamarbejde for at sikre, at universiteterne er i front.

DI finder det ligeledes vigtigt, at ph.d. uddannelserne styrkes, og at det bliver muligt tidligt i forløbet at få talenterne optaget på ph.d. uddannelserne. Derfor støtter DI, at 4 plus 4 ordningen styrkes med lovforslaget.

DI har ingen kommentarer til justeringerne af klagebestemmelserne.

Med venlig hilsen

Bjarne Lundager Jensen
Uddannelseschef

Sarah Gade Hansen
Konsulent

Postadresse/Postal address

1787 København V (+45) 3377 3377
Danmark

di@di.dk
www.di.dk

Besøgsadresser/Visiting addresses

H.C. Andersens Boulevard 18
København V

Sundkrogskaj 20
København Ø

CVR: 16 07 75 93

Universitets- og Bygningsstyrelsen
Att.: Fuldmægtig Helga Øregaard Dam
Bredgade 43
1260 København K

14. december 2009
J.nr. 2009-5101-05
RA

Dir. tlf. 33 92 54 24
ra@dkuni.dk

Danske Universiteters høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven

Danske Universiteter takker for udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven (nye rammer for universiteternes internationale samarbejder mv.), der blev modtaget i høring den 16. november 2009.

Overordnede betragtninger vedr. rammerne for internationalisering

Selvom de foreslåede ændringer i hovedtræk indikerer en positiv udvikling, finder Danske Universiteter det beklageligt, at der ikke er lagt op til en generel regelsanering på internationaliseringsområdet. Danske Universiteter har ved flere lejligheder gjort opmærksom på, at man ser et stort behov for færre og enklere regler på området. Det internationale universitets-evalueringspanel bemærker desuden i sin rapport (december 2009), at de eksisterende internationaliseringsregler er ufleksible og virker hæmmende på internationaliseringen.

Det er Danske Universiteters opfattelse, at det forhold, at eksisterende regler udgør en barriere for at indgå i internationale uddannelsessamarbejder, modarbejder flere af de politiske målsætninger, der er beskrevet i regeringens globaliseringsstrategi (april 2006).

Danske Universiteter bemærker desuden, at der med lovforslaget indføres to nye 'kategorier' af internationale uddannelser, nemlig Erasmus Mundus og fællesuddannelse med udlagt undervisning. Det betyder, at der fremover vil være rigtig mange modeller for danske uddannelser, der helt eller delvist foregår i udlandet.

På den baggrund opfordrer Danske Universiteter til, at Videnskabsministeriet snarest muligt igangsætter en ambitiøs saneringsproces, der skal føre til mere enkle og overordnede regler på internationaliseringsområdet.

For yderligere forslag til, hvordan regelgrundlaget for internationalisering kan forbedres, henvises til de vedlagte høringssvar fra universiteterne.

Erasmus Mundus

Danske Universiteter anerkender, at lovændringerne vil imødekomme flere af universiteternes ønsker og behov vedr. Erasmus Mundus. Særligt finder Danske Universiteter det hensigtsmæssigt, at problemet med brugerbetaling for danske studerende løses ved, at danske studerende får mulighed for at søge om udlandsstipendium til de dele af Erasmus Mundus-uddannelsen, der foregår ved udenlandske universiteter. Danske Universiteter har også noteret sig, at Erasmus Mundus-uddannelser ikke længere vil være omfattet af kravet om gensidighed i udvekslingen.

Danske Universiteter skal dog pege på det særlige problem, at Erasmus Mundus-uddannelser, der ikke længere modtager tilskud fra EU, men som af EU-kommissionen har fået tildelt Erasmus Mundus Brand Name, kun vil blive omfattet af de nye vilkår, hvis bemærkningerne til lovforslagets § 3, stk. 7 justeres. Der henvises til de vedlagte høringssvar.

Danske Universiteter understreger, at det af hensyn til indgåelse af konsortieaftaler og optag af studerende er vigtigt, at det nye Erasmus Mundus-regelsæt kommer på plads i god tid inden sommeren 2010.

Danske Universiteter har tidligere udtrykt ønske om, at også andre typer internationale uddannelser kan blive omfattet af de vilkår, der fremover vil gælde for Erasmus Mundus. Der henvises til de vedlagte høringssvar for konkrete ønsker til studieprogrammer, som universiteterne gerne ser omfattet af det kommende Erasmus Mundus-regelsæt. Det drejer sig bl.a. om andre EU-programmer.

Der er dog fortsat en række problemer med Erasmus Mundus, som det vil være nødvendigt at finde løsninger på. Det drejer sig om følgende:

Akkreditering

Danske Universiteter er enig i, at det er væsentligt at sikre en høj kvalitet af såvel de enkelte uddannelseselementer som af den samlede uddannelse. Danske Universiteter gør dog opmærksom på, at der i Erasmus Mundus-programmet indgår en lang række kvalitetssikringsprocedurer. Fx skal uddannelsen være anerkendt i minimum to lande på ansøgningstidspunktet eller allersenenest ved indskrivning af de første studerende. Desuden rummer programmet en lang række krav til uddannelsens kvalitet og de studerendes forhold. Disse er beskrevet i programguiden (s. 24-28).

Danske Universiteter peger på, at programguiden for Erasmus Mundus-programmet (2009-2013) beskriver følgende krav (s. 27) til et Erasmus Mundus Masters Consortium:

“Guarantee the award on behalf of the consortium of joint, double or multiple degree(s) to all successful students; programmes resulting in the award of joint

degrees will be promoted; this/(these) degree(s) must be fully recognised by the relevant authorities of the countries concerned. This eligibility condition must be fulfilled at the latest at the time of enrolment of the first Erasmus Mundus students; failure to do so may lead to the cancellation of the Erasmus Mundus funding;"

Dansk akkreditering er en yderst tids- og ressourcekrævende dokumentationsproces, hvilket også påtales i rapporten fra det internationale universitetsvurderingspanel. På grund af EU-kravet om anerkendelse før første indskrivning vil det være nødvendigt at igangsætte akkrediteringsprocessen for den samlede uddannelse, allerede før konsortiet har modtaget positivt tilsagn fra EU-Kommissionen. Danske Universiteter gør opmærksom på, at antallet af godkendte Erasmus Mundus-uddannelser er lavt i forhold til antallet af ansøgninger. Det betyder, at mange danske universiteter kan blive tvunget til at gennemføre en ressourcekrævende akkrediteringsproces, som de måske ikke kan drage nytte af efterfølgende.

Danske Universiteter bemærker, at dette forhold ikke bliver bedre af, at lovændringen kun vedrører Erasmus Mundus og dermed ikke lægger op til, at andre internationale studieprogrammer kan udbydes under samme regelsæt. Det betyder, at danske universiteter vil have vanskeligt ved at gå videre med et uddannelsessamarbejde, som Kommissionen har givet afslag på at støtte økonomisk, selvom den pågældende uddannelse har opnået en akkreditering ved ACE Danmark eller et udenlandsk EQAR-registreret agentur.

Danske Universiteter har følgende konkrete forslag, der vil være med til at sikre, at akkrediteringskravet ikke bliver en barriere for at deltage i Erasmus Mundus-samarbejder:

- Danske Universiteter mener, at en ny akkreditering kun bør komme på tale i de tilfælde, hvor en Erasmus Mundus-uddannelse ikke bygger på en eksisterende dansk kandidatuddannelse. For en Erasmus Mundus-uddannelse, som bygger på en eksisterende dansk uddannelse, indgår denne allerede i den ordinære akkrediteringsproces.
- Danske Universiteter fremhæver desuden, at universitetsvurderingsrapporten beskriver forhåndsakkreditering som en væsentlig barriere for udviklingen af nye og tidssvarende universitetsuddannelser. Det internationale panel opfordrer faktisk til, at man overgår fra ex-ante til ex-post evaluering. Danske Universiteter bemærker, at dette problem også er gældende i tilfældet Erasmus Mundus. I de tilfælde, hvor Erasmus Mundus-uddannelsen ikke bygger på en eksisterende dansk uddannelse, foreslår Danske Universiteter en model, hvor de danske uddannelseselementer skal være godkendt hos ACE Danmark eller et EQAR-registreret agentur senest ved ansøgning om EU-godkendelse. Efter EU-godkendelse bør konsortiet arbejde hen mod en formel kvalitetssikring af hele uddannelsen, foretaget af ACE Danmark eller et EQAR-registreret agentur.

- Samtidigt opfordrer Danske Universiteter til, at godkendelse hos et udenlandsk EQAR-registreret agentur sidestilles med godkendelse hos ACE Danmark. Dette vil sende et vigtigt signal om, at man fra dansk side tager det europæiske uddannelsessamarbejde og de europæiske kvalitetskriterier alvorligt. Desuden har Danske Universiteter bemærket, at lovbemærkningerne beskriver, at ministeren under alle omstændigheder vil skulle godkende en uddannelse, der er blevet akkrediteret i udlandet. Dermed synes et krav om en forudgående dispensation at være en overflødig procedure.
- Danske Universiteter bemærker, at de danske akkrediteringskriterier lægger vægt på behovet for uddannelsen og på dimittendernes forventede muligheder på arbejdsmarkedet. Da Erasmus Mundus-uddannelser ofte har et internationalt sigte, foreslås det præciseret i lovforslagets bemærkninger, at uddannelser under programmet kan relevansvurderes i forhold til det globale arbejdsmarked. Der bør ikke være krav om, at man i den danske akkrediteringsproces skal forholde sig snævert til det danske arbejdsmarked.
- Danske Universiteter understreger desuden, at Erasmus Mundus er et godt eksempel på, at der er behov for en mere 'light' akkrediteringsproces i Danmark. Fx virker det urealistisk, hvis ACE Danmark skal foretage besøg hos samtlige deltagende universiteter i udlandet, idet et Erasmus Mundus-konsortium kan have 10 eller flere partnere. Danske Universiteter foreslår til overvejelse, at det bør være muligt at opnå en akkreditering hos ACE Danmark, hvis man kan dokumentere, at de udenlandske uddannelseselementer er kvalitetssikret nationalt i de lande, hvor de udbydes.

Desuden bemærkes det, at der vil være behov for en overgangsordning for de nyoprettede Erasmus Mundus-uddannelser, der vil have første studiestart i 2010. Tid og ressourcer taget i betragtning vil det ikke være realistisk at gennemføre en dansk eller udenlandsk kvalitetssikring før studiestart 2010.

Optag og ansvar for de studerendes gennemførelse

Der henvises til de vedlagte høringssvar fra universiteterne for bemærkninger.

Erasmus Mundus-eksamensbevis

Det er Danske Universiteters forståelse, at det Erasmus Mundus-eksamensbevis, der er nævnt i bemærkningerne til stk. 10 og 11, i kraft af den nye § 3 stk. 7 vil være en fuldt gyldig dansk kandidatgrad. Danske Universiteter finder det væsentligt, at den grad, som den studerende opnår med Erasmus Mundus-uddannelsen, er fuldt anerkendt som en dansk universitetsgrad.

Danske Universiteter finder, at det fremstår uklart i lovbemærkningerne, om der med indførelsen af Erasmus Mundus-eksamensbeviset vil blive givet hjemmel til, at danske universiteter kan deltage i joint degree-samarbejder. Danske Universiteter gør opmærksom på, at man tidligere har efterspurgt muligheden for at

kunne medvirke i joint degree-samarbejder på bachelor-, kandidat- og ph.d.-niveau.

Danske Universiteter gør opmærksom på, at det er væsentligt, at der er gode muligheder for, at danske universiteter kan medvirke til double og multiple degrees. I mange tilfælde vil det ikke være muligt eller hensigtsmæssigt at udstede en joint degree. Danske Universiteter har bemærket, at det fremgår af bemærkningen til stk. 10, at udstedelsen af et almindeligt dansk eksamensbevis med en tilsvarende latinsk kandidatbetegnelse vil være knyttet til et krav om, at mindst 1/3 del af uddannelsen foregår ved et dansk universitet. Danske Universiteter finder, at dette krav er en unødigt restriktion, der vil gøre det vanskeligt for danske universiteter at deltage i samarbejder om double og multiple degrees. Danske Universiteter foreslår, at antallet af ECTS, der skal tages i Danmark, overlades til det danske universitets faglige vurdering, eller at kravet sættes ned til 30 ECTS svarende til et semesters fuldtidsstudier.

Desuden opfordrer Danske Universiteter til, at det præciseres i lovbemærkningerne, at danske universiteter har mulighed for at medvirke i Erasmus Mundus-samarbejder om joint, double og multiple degrees.

Deltagergebyr

Der henvises til de vedlagte høringssvar fra universiteterne for konkrete kommentarer og spørgsmål til dette emne.

Masteruddannelser

Det er Danske Universiteters opfattelse, at det er uklart, hvorvidt danske universiteter fortsat vil kunne deltage i Erasmus Mundus-samarbejder på baggrund af de regler, der gælder for master- og deltidsuddannelser. Danske Universiteter gør opmærksom på, at EU-programguiden normerer Erasmus Mundus-uddannelser til 60-120 ECTS. Ligeledes fremgår det af Universitets- og Bygningsstyrelsens notat af 18. januar 2008 (Danske regler med relevans for uddannelser omfattet af en Erasmus Mundus-aftale), at danske universiteter kan indgå Erasmus Mundus-samarbejder for så vidt angår udbud af kandidatuddannelser og masteruddannelser. Danske Universiteter opfordrer til, at det præciseres i lovbemærkningerne, at danske universiteter fortsat vil have denne mulighed.

Danske Universiteter stiller sig gerne til rådighed for det videre arbejde med lovforslaget og regelsættet for Erasmus Mundus.

Udlagt undervisning

Danske Universiteter hilser forslaget om indførelse af mulighed for 'udlagt undervisning' velkommen. Danske Universiteter noterer sig, jf. lovbemærkningerne, at der tænkes på såvel særlige sproguddannelser som fagområder, hvor det er vanskeligt at rekruttere kvalificerede undervisere, eller hvor et udenlandsk universitet kan levere særligt kvalificeret undervisning.

Danske Universiteter henviser samtidigt til kommentarerne vedr. behovet for mere overordnede og enkle internationaliseringsregler tidligere i dette hørings-svar.

Materielt korrekt afgørelse i forbindelse med klage over en faglig bedøm-melse

Danske Universiteter har tidligere gjort opmærksom på, at det danske klagesy-stem er meget omkostningskrævende, og at universiteterne bruger mange res-sourcer på at behandle ugrundede klager.

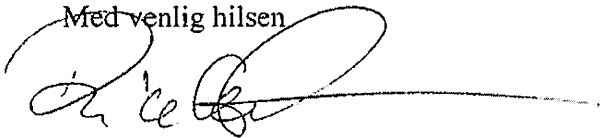
På den baggrund hilser Danske Universiteter forslaget om, at universiteterne skal træffe en materielt rigtig afgørelse i forbindelse med en studerendes klage over en faglig bedømmelse, velkommen. Der lægges op til, at karakteren vil kunne sættes både op og ned i forbindelse med en klage- eller ankesag. Dette gælder dog ikke i de tilfælde, hvor den studerende får tilbudt ombedømmelse eller om-prøve som følge af væsentlige fejl eller mangler ved en prøve, der ikke skyldes eksaminandens forhold.

Sideløbende indskrivning på kandidat- og ph.d.-uddannelsen

Danske Universiteter noterer sig med tilfredshed de nye muligheder for sideløbende indskrivning på kandidat- og ph.d.-uddannelsen. Der henvises til de ved-lagte høringssvar fra universiteterne for yderligere bemærkninger.

Lovforslaget har været sendt i høring på universiteterne. Høringssvar fra Køben-havns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Roskilde Universi-tet, Aalborg Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Copenhagen Business School og IT-Universitetet er vedhæftet.

Med venlig hilsen

f. Jens Oddershede

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Danske Universiteter
 Sekretariatet
 Fiolstræde 44, 1.th.
 1171 København K

3. DECEMBER 2009

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven (nye rammer for universiteternes internationale samarbejde m.v.)
 Københavns Universitet (KU) har fra Danske Universiteter modtaget udkast til ændring af universitetsloven til høring. KU takker for at få lejlighed til at kommentere lovudkastet.

UDDANNELSESSERVICE
 UDDANNELSESSTRATEGISK
 SEKRETARIAT

Generelle bemærkninger

Med lovforslaget foretages en række ændringer primært med henblik på at smidiggøre danske universiteters deltagelse i Erasmus Mundus uddannelser. KU anerkender og finder det tilfredsstillende, at lovforslaget imødekommer nogle af universiteternes ønsker vedr. Erasmus Mundus. Generelt vil lovforslaget gøre det nemmere for danske universiteter at deltage i Erasmus Mundus samarbejder. Der er dog fortsat, som det fremgår nedenfor, problemer, som bør løses, så lovgivningen for dansk deltagelse kommer helt på plads og stemmer overens med EU-kommissionens rammebetingelser.

FRUE PLADS 1
 1168 KØBENHAVN K

TLF
 DIR +45 35 32 28 89
 FAX +45 35 32 28 92
 MOB

KU bemærker samtidig, at lovforslaget ikke tager højde for en række øvrige forhold. I 2009 blev der eksempelvis foretaget en international evaluering af universiteterne, og det ville have været hensigtsmæssigt om evt. relevante konklusioner herfra var indarbejdet, ligesom forslag fra universitetet ej heller ses håndteret i det aktuelle ændringsforslag.

mem@adm.ku.dk
 www.us.ku.dk

REF: MEM
 SAG: 001-0006/09-7180
 Sagsnr. oplyses ved henv.

I efteråret 2009 har der således været afholdt en række møder om regelforenkling. Her påpegede universiteterne en række forslag til regelforenkling, der ville kræve lovændringer. KU finder det uheldigt, at ministeriet ikke har valgt at foretage en reel regelforenkling, når universitetsloven alligevel skulle ændres. KU bemærker, at ministeriet netop har offentliggjort 49 indkomne forslag til regelforenklinger.

Specifikke bemærkninger til de dele af lovforslaget, der omhandler Erasmus Mundus

KU har følgende specifikke bemærkninger til de enkelte bestemmelser vedr. Erasmus Mundus.

DANSKE UNIVERSITETER

11 DEC. 2009

J.NR.
 LØBENR.

2009-510-05
 17

Til nr. 1 § 3, stk. 7

KU finder det meget positivt, at Erasmus Mundus uddannelser ikke længere er omfattet af kravet om gensidighed i udvekslingen, idet dette krav ikke er i overensstemmelse med hele grundlaget for Erasmus Mundus programmet.

Herudover er det positivt, at universitetet selv kan fastsætte antallet af ECTS-point, der skal være gennemført på KU med henblik på udstedelse af et eksamensbevis. Dette vil smidiggøre planlægningen af uddannelserne, idet der dermed er mulighed for at bringe pointkravet i overensstemmelse med den årsstruktur, der gør sig gældende på de enkelte universiteter, jf. dog bemærkninger til stk.10.

I rapporten fra den ministerielt nedsatte arbejdsgruppe i 2008 skitseres en model, hvorefter Erasmus Mundus uddannelser defineres som en særlig kategori, en international uddannelse. Lovforslaget bygger på samme tanke, dog kun for Erasmus Mundus uddannelser.

KU finder det unødvendigt, at Erasmus Mundus uddannelser skal underkastes en akkreditering af en internationalt anerkendt kvalitetssikringsinstitution. Dette synspunkt beror på, at EU-kommissionen alene stiller krav om, at kandidatuddannelser, der indgår i en Erasmus Mundus uddannelse, er anerkendte af nationale akkrediteringsinstitutioner. Selv om ACE endnu ikke har opnået EQAR-status, bør en akkreditering herfra være tilstrækkelig.

En ny akkreditering kan kun komme på tale, når det drejer sig om en Erasmus Mundus uddannelse, som ikke bygger på eksisterende uddannelser. For en Erasmus Mundus uddannelse, som bygger på en eksisterende dansk kandidatuddannelse, indgår denne allerede i den ordinære akkrediteringsproces.

Der er således ingen grund til at indføre særlige akkrediteringsbestemmelser for Erasmus Mundus uddannelser.

KU skal i den forbindelse understrege, at der i Erasmus Mundus programmerne indgår en lang række kvalitetssikringsprocedurer. De nationale uddannelser, som Erasmus Mundus samarbejdet bygger på, skal som nævnt være godkendte på ansøgningstidspunktet eller ved opstarten af uddannelsen. Dertil kommer en række kvalitetssikringsprocedurer undervejs, lige fra udvælgelsen af de studerende, kursusevalueringer og sikring af den faglige integration og progression i uddannelsesforløbet. Procedurer, som bygger oven på de nationale kvalitetssikringsprocedurer.

Det er positivt, at regeringen vil lade danske statsborgere på en Erasmus Mundus uddannelse være omfattet af udlandsstipendieordningen, således at eventuelle studieafgifter i udlandet kan dækkes ad denne vej.

KU bemærker dog, at ifølge EU-kommissionens rammer for Erasmus Mundus samarbejder skal den studerende årligt indbetale konsortieafgift uanset, hvor den studerende måtte opholde sig. Dette betyder, at en EU/EØS studerende, der studerer på et dansk universitet skal indbetale konsortieafgift uagtet, at selve studieforløbet er dækket af det danske taxameter. Da udlandsstipendieordningen ikke kan udløses, når den studerende opholder sig ved et dansk universitet, er der fortsat et uløst betalingsproblem for den studerende.

KU skal derfor forslå, at der i reglerne om tildeling af udlandsstipendier til Erasmus Mundus uddannelser gives mulighed for, at udlandsstipendiet til danske statsborgere udløses som en samlet sum, der dækker de to års indbetalinger.

Dermed ligestilles en dansk statsborger, som ikke opnår et EU-stipendium med en dansk statsborger, der opnår et EU-stipendium. En studerende, som har sin bachelorgrad fra Danmark, og som opnår et EU-stipendium, kan nemlig kun gennemføre sin Erasmus Mundus uddannelse ved en kombination af udenlandske universiteter, og i den studerendes EU-stipendium indgår midler til at dække konsortieafgiften for begge år.

Til nr. 1 § 3, stk. 8

Den studerende er under opholdet på det enkelte universitet i Erasmus Mundus samarbejdet underlagt de regler, som gælder for universitetets øvrige kandidatstuderende, og udstedelse af eksamensbeviser påhviler begge de universiteter, som indgår i en dobbeltgrad. KU ser derfor ikke begrundelsen for, at det fra dansk side skal kræves, at den studerende skal være optaget på ét universitet og indskrevet som gæstestuderende ved et andet. Dette sidste stemmer heller ikke overens med adgangsbekendtgørelsens skelnen mellem kandidatstuderende, som opnår en grad, og gæstestuderende.

Til nr.1 § 3, stk. 10

Det er en hovedhjørnestein i Erasmus Mundus samarbejdet, at det bygger på anerkendte nationale kandidatuddannelser, og at den studerende opnår en grad fra de universiteter, som den studerendes uddannelse er foregået på. Forslaget om, at der kan udstedes et særligt Erasmus Mundus eksamensbevis, finder KU derfor ikke interessant.

KU foreslår, at dette udgår, og at der åbnes for, at en dobbeltgrad udstedes under forudsætning af, at der som minimum indgår 30 ECTS-point fra det danske universitet, jf. bemærkninger til stk.7.

I denne forbindelse skal også fremføres, at kravet om udstedelse af en fællesgrad er så fremtrædende i EU-kommissionens ambitioner for udviklingen af Erasmus Mundus programmet, at det allerede nu er et konkurrenceparameter, som danske deltagere bør kunne opfylde, og som derfor bør tages

med i denne lovændring – ikke kun for ph.d.-grader, men også for kandidatgrader.

SIDE 4 AF 5

Behovet for at tydeliggøre, at der er tale om en Erasmus Mundus kandidatuddannelse, håndteres i dag i Diploma Supplement. I forhold til kommende fællesgrader vil universiteterne udvikle beviser, der afspejler, at der er tale om en eksamen fra anerkendte universiteter i to eller flere lande med respekt for nationale bestemmelser herom.

Til nr. 1 § 3, stk. 11

Henvises til ovenstående bemærkninger under stk. 10.

Specifikke bemærkninger til de øvrige dele af lovforslaget

KU har følgende specifikke bemærkninger til de dele af lovforslaget som ikke vedrører Erasmus Mundus.

Til nr. 1, § 3, stk. 5

Med lovforslaget introduceres begrebet 'udlagt undervisning', som giver universiteterne mulighed for i særlige tilfælde at bestemme, at dele af en uddannelse kun kan gennemføres ved et eller flere udenlandske universiteter. Hermed imødekommes et ønske fra bl.a. KU om hjemmel til foruddannelser, hvor det er fagligt relevant, at kræve, at studerende som led i gennemførelsen af den samlede uddannelse skal gennemføre en del af undervisningen i udlandet. Universitetet noterer sig, at der, jf. bemærkningerne, tænkes på såvel særlige sproguddannelser som fagområder, hvor det er vanskeligt at rekruttere kvalificerede undervisere eller hvor et udenlandsk universitet kan levere særlig kvalificeret undervisning.

Selve konstruktionen med at koble 'udlagt undervisning' til de gældende regler om fællesuddannelser er med til at gøre regelsættet for internationalt uddannelsessamarbejde endnu mere kompliceret end det allerede er.

Til nr. 2, § 4, stk. 4

KU finder det positivt, at ændringen i universitetsloven vil give mulighed for at indskrive studerende sideløbende på kandidat- og ph.d.-uddannelsen umiddelbart efter endt bacheloruddannelse. Dette vil give universitetet øget fleksibilitet i forbindelse med rekruttering og tilrettelæggelse af ph.d.-uddannelsen.

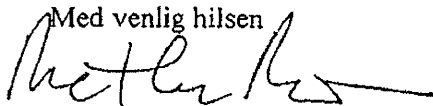
Til nr. 3, § 8, stk. 1, første punktum

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at ministeren med hjemmel, i § 8, stk. 1, vil gøre det muligt for universiteterne at indgå i samarbejder om at udstede dobbeltgrader. KU glæder sig over, at der hermed skabes bedre muligheder for at udbyde ph.d.-uddannelser i samarbejde med andre universiteter. KU ser imidlertid gerne at der etableres hjemmel til joint degrees

frem for dobbeltgrader. Det er samarbejde om joint degrees, KU oplever størst efterspørgsel efter både fra vores egne forskningsmiljøer og fra vores eksterne samarbejdspartnere. Joint degrees vil give bedre mulighed for at etablere reelle forpligtende samarbejder om ph.d.-uddannelse til gavn for både forskningsmiljøerne, de ph.d.-studerendes uddannelse og den generelle internationalisering på KU.

I bemærkningerne til lovforslaget nævnes specifikt de nye Erasmus Mundus ph.d.-programmer. Det er af stor betydning for KU at en hjemmel til dobbeltgrader (eller fortrinsvis joint degrees) ikke indsnævres til alene at omfatte Erasmus Mundus samarbejder, men at der derimod skabes en bred hjemmel til forpligtende internationale samarbejder om ph.d.-uddannelse.

Med venlig hilsen

Merethe Markvard
Chefkonsulent

Høringssvar vedrørende ændring af universitetsloven (nye rammer for universiteternes internationale samarbejder m.v.), Universitets- og Bygningsstyrelsens sagsnr. 09-074606

Dato: 04. december 2009

Direkte tlf.: 89421141
E-mail: rektor@au.dk

Journal nr.: AU-2009-010-059
Afs. CVR-nr.: 31119103
Reference: krth/tbj/

Side 1/8

Aarhus Universitet takker for Universitets- og Bygningsstyrelsens høring af 13. november 2009 om forslag til ændring af universitetsloven (nye bestemmelser for universiteternes internationale samarbejde mv.).

Overordnede betragtninger

Aarhus Universitet finder det særdeles positivt, at der er fundet en løsning på dele af Erasmus Mundus-problematikken. I universitetets internationaliseringsstrategi for 2009-2013 indgår, at der i de kommende år vil blive satset på udvikling af nye, forskningsbaserede kandidatuddannelser, som gennemføres i samarbejde med et eller flere udenlandske universiteter. Det fremsendte forslag til lov om ændring af universitetsloven understøtter dette mål, for så vidt angår universitetets engagement i EU-studieprogrammet Erasmus Mundus.

På trods af at lovændringen i sine hovedtræk er en positiv udvikling, finder Aarhus Universitet det beklageligt, at der ikke er lagt op til en generel regulering vedrørende internationalisering af uddannelserne. Set med universitetets øjne bliver uddannelsessamarbejde på tværs af landegrænser i de kommende år et væsentligt instrument for dybe internationale partnerskaber om kvalitetsudvikling og innovation på uddannelsesområdet.

Bologna-processens første tiår har handlet om gennemsigtighed og tilpasning af strukturer. Som det blev fremhævet i kommunikeet fra ministermødet om Bologna-processen i april 2009, er udfordringen frem mod 2020 samarbejde om uddannelsernes kvalitet og indhold på tværs af landegrænser. Derfor opfordrer ministrene i kommunikeets afsnit 19 til, at *"fælles programmer, grader og vinduer for mobilitet bliver mere udbredte instrumenter"*.

Aarhus Universitet finder det afgørende, at det danske regelsæt tilpasses, så det i hovedtræk og enkeltheder understøtter denne udvikling.

DANSKE UNIVERSITETER

Rektoratet
Aarhus Universitet
Nordre Ringgade 1
8000 Århus C

Tlf.: 89421111
Fax: 86197029
E-mail: rektor@au.dk
www.au.dk/rektor

- 9 DEC. 2009
J.NR. 2009-5101-05
LØBENR. 13

Frem for etablering af nye kategorier af internationalt uddannelsessamarbejde vil Aarhus Universitet på det kraftigste anbefale, at der gennemføres en generel ændring og forenkling af bekendtgørelsen om fællesuddannelser og parallelforløb i overensstemmelse med de principper, som ligger til grund for det politiske forlig om EU-studieprogrammet Erasmus Mundus. Universitetet bemærker i den forbindelse at det internationale evalueringspanel i sin nylig publicerede rapport om universitetsloven og universitetsfusionerne fremhæver:

"In terms of the increasing internationalisation of education, the Danish regulations appear inflexible and are impeding the development towards an increase of Danish students going abroad for a shorter or longer period. For example, the cases of parallel and joint degrees are handled by a separate Order that lays down conditions for approval. These regulations take little account of the international environment in which Danish universities are operating. Furthermore, Danish regulations limit the international marketing of Danish study programmes, the establishment of joint degrees, and Danish universities' participation in the Erasmus Mundus programme" (Danish University Evaluation 2009 – Evaluation report).

Universitetets erfaringer er at de fremhævede bevæggrunde for en lovændring ikke er særegne for Erasmus Mundus-programmet. Identiske problemstillinger gør sig gældende for andre EU-programmer på uddannelsesområdet, ligesom bekendtgørelsen i praksis har vist sig at hindre dansk deltagelse i andre former for internationalt uddannelsessamarbejde.

Aarhus Universitet finder det uhensigtsmæssigt at bekendtgørelsen om parallelforløb og fællesuddannelse sætter begrænsninger, der uden en samarbejdsaftale ikke vil gøre sig gældende i medfør af dansk lovgivning og EU-reglerne. Således står det enhver EU-borger frit for at indskrive sig på en ordinær universitetsuddannelse i Danmark på lige vilkår med danske borgere uden hensyn til gensidig udveksling eller økonomisk balance. Ligeledes giver lovgivningen i dag meget vide rammer for at danske studerende kan opnå tilskud via udlandsstipendieordningen til at gennemføre en uddannelse med deltagerbetaling i udlandet. Hvis der etableres et formelt uddannelsessamarbejde mellem et dansk og et udenlandsk universitet – hvor kvalitet og indhold reguleres på betryggende vis – er ovennævnte muligheder ikke længere åbne.

Aarhus Universitet foreslår, at der – i tråd med det fremsendte lovforslag – for alle typer af internationalt uddannelsessamarbejde gælder:

- Det danske universitet kan i sin aftale med de udenlandske universiteter selv beslutte, hvor mange ECTS-point af uddannelsen, som gennemføres ved det danske universitet.

- Under studieophold ved et udenlandsk universitet er danske studerende underlagt de uddannelsesregler, der gælder i det pågældende land, herunder betalingsregler.
- Danske studerende friholdes for eventuelle betalingslementer under studieophold ved et udenlandsk universitet, hvormed der er indgået en samarbejdsaftale, gennem anvendelse af udlandsstipendieordningen.
- Kravet om gensidig udveksling og økonomisk balance bortfalder.
- Internationale uddannelsessamarbejder godkendes af Akkrediteringsrådet eller en internationalt anerkendt kvalitetssikringsinstitution på basis af uddannelsernes kvalitet og relevans for det globale arbejdsmarked.
- Universiteterne får mulighed for at udstede et særligt eksamensbevis, hvor universitetet benytter engelsksprogede betegnelser.

Aarhus Universitet anbefaler, at lovændringen om Erasmus Mundus-uddannelser gennemføres snarest muligt, men at det – på basis af ovennævnte – samtidig besluttes at nedsætte en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Videnskabsministeriet og universiteterne med det formål at fremsætte et lovforslag til en generel forenkling af uddannelsesreglerne på det internationale område i 2. folketingssamling 2010.

Konkrete bemærkninger

Andre EU-programmer

Hvis det ikke viser sig muligt at gennemføre en generel ændring af bekendtgørelsen om fællesuddannelser og parallelforløb i forbindelse med denne lovændring, bør et som minimum overvejes, at lade den foreslåede lovændring gælde alle typer af EU-programmer.

EU har eksempelvis etableret programmet "Integrated Master Degree Courses in Consumer Issues" under EU-Kommissionens Generaldirektorat for Sundhed og Forbrugerbeskyttelse. Programmets design og retningslinjer bygger på samme principper som EU-studieprogrammet Erasmus Mundus, herunder fraværet af krav om gensidig udveksling. Således står der på side 4 i opslag til programmet:

"This call for proposals is complementary to the actions funded by DG Education and Culture and is based on the guidelines for Erasmus Mundus. Consortia funded by DG Health and Consumer Protection will therefore be able to apply for teacher mobility grants and third country student grants under Erasmus and Erasmus Mundus programmes" (SANCO/2007/007).

Frem for at detailregulere med henvisning til ét program vil det være hensigtsmæssigt at lade de foreslåede regler være gældende for alle EU-programmer på uddannelsesområdet.

EU-programmer uden tilskud

Målet med Erasmus Mundus-programmet er at skabe varige uddannelses-samarbejder på tværs af landegrænser og dermed bidrage til visionen om et europæisk rum for videregående uddannelse. Kommissionen har derfor tilkendegivet at man gerne ser, at etablerede uddannelseskonsortier videreføres, efter at EU-tilskuddet bortfalder. Det er derfor besluttet at indføre Erasmus Mundus Brand Name (EMBN), som kan tildeles uddannelsessamarbejder, der efter endt tilskud, stadig lever op til programmets principper og kvalitetsstandarder.

I bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser fremhæves det vedr. § 3, stk. 7, som en betingelse, at de pågældende uddannelser får tilskud fra EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus. Aarhus Universitet finder denne formulering uhensigtsmæssig, da programmer – som overgår fra udvikling til konsolidering uden finansiel støtte – ikke vil være underlagt de foreslåede særregler om Erasmus Mundus. Implikationen er, at EU finansierer udvikling af uddannelsessamarbejder, der efter endt EU-støtte må opløses, da de i deres design ikke lever op til kravene i bekendtgørelsen om fællesuddannelser og parallelforløb. Universiteterne vil derfor ikke have mulighed for at videreføre den foretagne investering.

I lyset af ovenstående foreslås derfor, at det i lovbemærkningerne præciseres, at reglerne gælder alle programmer, som får tilskud fra EU-studieprogrammer eller lever op til Erasmus Mundus Brand Name (EMBN) tildelt af EU-Kommissionen.

Akkreditering

Aarhus Universitet er af den principielle opfattelse, at en ny akkreditering kun bør være et krav, såfremt en Erasmus Mundus-uddannelse i hovedtræk ikke bygger på en eksisterende dansk uddannelse.

Såfremt en Erasmus Mundus-uddannelse indeholder elementer af forskellige eksisterende uddannelser, bør foreliggende akkreditering af hvert element være tilstrækkelig. EU's godkendelse af en Erasmus Mundus-uddannelse bygger på et omfattende dokumentationsmateriale, herunder en vurdering af uddannelsens samlede kvalitet og relevans. Aarhus Universitet finder det derfor unødigt kompliceret at indføre et tredje lag af kvalitetssikring.

For så vidt angår etablering af helt eller delvist nye uddannelser støtter Aarhus Universitet lovændringens bestemmelser om, at Erasmus Mundus-uddannelser kan kvalitetssikres af en international institution, der følger de europæiske standarder og retningslinjer, herunder akkreditering, og har dokumenteret dette ved at være optaget i det europæiske register for kvalitets-

sikringsinstitutioner (EQAR). Imidlertid finder Aarhus Universitet det uhen-sigtsmæssigt, at ovennævnte kun bliver muligt efter dispensation af ministe-ren. I stedet foreslår universitetet, at mulighederne sidestilles, således at ak-krediteringen enten foretages af den danske akkrediteringsinstitution eller en internationalt anerkendt kvalitetssikringsinstitution.

De danske kriterier for akkreditering lægger vægt på relevans i forhold til danske arbejdsmarkedsforhold. Da Erasmus Mundus-uddannelser har et in-ternationalt sigte, foreslås det præciseret, at uddannelser under programmet skal relevansvurderes i forhold til det globale arbejdsmarked.

Tredjedelskravet

Aarhus Universitet finder det hensigtsmæssigt, at muligheden for tildeling af et dansk eksamensbevis reguleres på basis af den del af uddannelsen, som er gennemført ved et dansk universitet, jf. bemærkningerne til § 3, stk. 10.

Kravet om 1/3 – som har parallelitet med bekendtgørelsen om fællesuddan-nelser og parallelforløb – er imidlertid ikke operationel. I ECTS svarer dette til 40 point, hvilket ikke harmonerer med semesterstrukturen og derfor er vanskeligt at administrere. Aarhus Universitet foreslår, at kravet ændres til 1/4 svarende til 30 ECTS-point.

Betaling af konsortieafgift

Lovforslaget lægger op til, at studerende ikke opkræves studieafgifter for de dele af en Erasmus Mundus-uddannelse, som gennemføres ved et dansk uni-versitet. De dele af en Erasmus Mundus-uddannelse, der gennemføres ved et udenlandsk universitet, finansieres derimod efter dette universitets regler.

Aarhus Universitet ønsker bekræftet fra styrelsens side, at denne praksis er i overensstemmelse med de nye retningslinjer for Erasmus Mundus-programmet (Mundus II). I retningslinjerne fra 2006 (Mundus I) indgik et krav om ens opkrævning af studieafgifter for alle studerende fra EU/EØS-lande uanset, hvor den studerende opholder sig.

Masteruddannelser

Aarhus Universitet foreslår, at der med lovændringen åbnes mulighed for at indgå i samarbejder på grundlag af en dansk masteruddannelse (60 ECTS). At universiteternes samarbejde om Erasmus Mundus foreslås begrænset til ud-bud af kandidatuddannelser (120 ECTS) må anses for at være en opstramning i forhold til de hidtidige regler.

I Universitets- og Bygningsstyrelsens notat af 18. januar 2008 om *Danske regler med relevans for uddannelser omfattet af en Erasmus Mundus aftale* fremgår således:

"Uddannelser omfattet af Erasmus Mundus aftaler skal have et omfang på mellem 60 og 120 ECTS-point og skal være på kandidatniveau. Danske universiteter kan derfor indgå disse uddannelsessamarbejder, for så vidt angår udbud af kandidatuddannelser og masteruddannelser".

Dette svarer til EU's retningslinjer for Erasmus Mundus-programmet, hvor det er fastlagt, at uddannelser udbudt som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus skal have en varighed på mellem 60 og 120 ECTS.

Ansvar for gennemførelse af uddannelsen

Det foreslås præciseret, hvad der menes med, at "det optagende universitet har det overordnede ansvar for, at den studerende kan gennemføre hele uddannelsen". Såfremt det danske universitet er ansvarlig for, at optagne studerende kan gennemføre hele uddannelsen, vil uddannelser af denne type alene kunne udbydes som parallelløb. For så vidt angår selvbetalere fra tredjelande kan danske universiteter eksempelvis vanskeligt holdes ansvarlige for opnåelse af fornødne visa til gennemførelse af uddannelsesdele andre steder i Europa.

Indførelse af udlagt undervisning

Aarhus Universitet hilser en løsning på blandt andet sprogfagenes problemer med ubalance i uddannelsessamarbejder velkommen. Selvom der er tale om en positiv udvikling, bidrager forslaget til et endnu mere komplekst regelsæt, som er vanskeligt at forstå og administrere.

Aarhus Universitet finder det mere hensigtsmæssigt at gennemføre en revision af bekendtgørelsen om fællesuddannelser og parallelløb i tråd med det politiske forlig om EU-programmet Erasmus Mundus, jf. ovenfor. Sprogfagene kan dermed indgå bindende aftaler om fællesuddannelser med udenlandske universiteter uden begrænsninger dels vedrørende balance, dels de studerendes muligheder for at anvende udlandsstipendieordningen til at betale eventuelle studieafgifter.

Sideløbende indskrivning på kandidat- og ph.d.-uddannelsen

Aarhus Universitetet finder at bestemmelsen i forslagets § 1, nr. 2, om sideløbende indskrivning på kandidat- og ph.d.-uddannelsen, er et rigtigt og nødvendigt initiativ, der understøtter universitetets strategi for forskerudviklingsforløb. Behovet for denne mulighed understreges af den øgede internationalisering på uddannelses- og forskningsområdet, den skærpede konkurrence om de dygtigste studerende og det væsentligt forøgede antal ph.d.-studerende på danske universiteter.

Værdien af bestemmelsen reduceres imidlertid af eksisterende regler om, at studerende fra lande uden for EU/EØS afkræves deltagerbetaling, når de indskrives på en kandidatuddannelse på et dansk universitet. Deltagerbetalingen udløses, selv om indskrivningen på kandidatuddannelsen sker i tilknytning til det, som er det egentlige formål, nemlig at den studerende erhverver ph.d.-graden.

På grund af dette krav om deltagerbetaling er muligheden for at rekruttere dygtige ph.d.-studerende fra f.eks. Kina, USA og Indien til en forskeruddannelse tidligt i deres uddannelsesforløb reelt ikke eksisterende.

Universitetet skal derfor opfordre til, at der samtidig med den foreslåede ændring af universitetsloven sker en ændring af det øvrige regelsæt, så heller ikke studerende uden for EU/EØS afkræves deltagerbetaling for indskrivning på en kandidatuddannelse, når indskrivningen sker sideløbende med indskrivning på ph.d.-uddannelsen.

Under alle omstændigheder bør der ske en koordinering mellem ændringen af universitetsloven og friplads- og stipendiebekendtgørelsen så der kan tildeles fripladser med eller uden stipendier til studerende, der indskrives sideløbende på kandidat- og ph.d.-uddannelsen, uden at de begrænses af bekendtgørelsens bestemmelser om at fripladser max. kan tildeles for 24 måneder for kandidatuddannelser. På en 3+5-ordning vil indskrivningen på kandidatuddannelsen således typisk strække sig over mere end 24 måneder.

Dobbeltgrader

Aarhus Universitet betragter det som særdeles positivt, at ministeren vil skabe mulighed for at universiteterne fremover vil kunne udstede double degrees i forbindelse med udbud af forskeruddannelse i samarbejde med udenlandske universiteter (jf. bemærkningerne til lovforslaget punkt 2.1.1).

Det skal dog anføres, at universiteterne har behov for at kunne udstede såvel double degrees (samarbejder mellem to universiteter) som multiple degrees (samarbejder mellem flere end to universiteter), idet der i samarbejder om forskeruddannelse under Erasmus Mundus-programmet er krav om deltagelse af minimum tre universiteter fra tre forskellige EU-lande.

Mulighed for lavere karakter ved omprøve og ombedømmelse

Aarhus Universitet finder det generelt hensigtsmæssigt at der er overensstemmelse mellem reglerne for klage over eksamen på Videnskabsministeriets og på Undervisningsministeriets område.

Det har inden for høringsfristen ikke været muligt at forelægge forslaget for alle studienævn. Studenterrepræsentanter har dog udtrykt bekymring for at

AARHUS UNIVERSITET

Side 8/8

ændringen vil betyde, at risikoen for at få en lavere karakter vil afholde studerende fra at få prøvet bedømmelsen.

Med venlig hilsen

Lauritz B. Holm-Nielsen
rektor

Ruth Jacobsen

Fra: Kirsten Fly Malling [kfm@sdu.dk]
Sendt: 8. december 2009 13:07
Til: RKS
Cc: Jens Oddershede, SDU; Per Overgaard Nielsen, SDU; Bjarne Graabech Sørensen; HumFak Mailbox; Jakob Gudbrand; Lars Reuter; SamFak Mailbox; SundFak Mailbox; Søren Lind Christiansen; Per Christian Andersen, SDU; Annette Schmidt, SDU; Lone P. Iversen; Karoline Pinholt, SDU; journal mailbox
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om (diverse) ændring(er) af universitetsloven (nye rammer for universiteternes internationale samarbejder m.v.)

Sekretariatet
Danske Universiteter
Fiolstræde 44, 1. th.
1171 København K

Syddansk Universitets j.nr. 010-2009.

Danske Universiteter har ved e-mail af 16. november 2009, j.nr. 2009-5101-05, anmodet universitetet om bemærkninger til udkast til forslag til lov om (diverse) ændring(er) af universitetsloven (nye rammer for universiteternes internationale samarbejder m.v.).

Syddansk Universitet har følgende bemærkninger til de fire områder, som man beder universiteterne forholde sig til:

- EU's studieprogrammer vedr. Erasmus Mundus
- "Udlagt undervisning"
- Studerendes klage over en faglig bedømmelse
- Ph.d. – nye modeller.

DANSKE UNIVERSITETER

- 8 DEC. 2009

J.NR.
LØBENR.

2009-5101-05
11

Ad 1. EU's studieprogrammer vedr. Erasmus Mundus:

Med lovforslaget ønsker man at forbedre universiteternes muligheder for at deltage i internationalt uddannelsessamarbejde – herunder Erasmus Mundus, hvilket universiteterne har imødeset længe. Det er i sig selv er positivt.

Selve lovforslaget og bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser lægger op til et noget mere fleksibelt regelsæt for Erasmus Mundus-uddannelser, bl.a.:

- Der stilles ikke krav om, hvor mange ECTS-point af uddannelsen der skal være gennemført ved et dansk universitet (*bemærkninger til stk. 7, s.10 n*), hvilket som udgangspunkt er positivt. Dog hæfter universitetet sig ved, at "Det forventes, at ministeren vil fastsætte, at hvis mindst 1/3 af Erasmus Mundus-uddannelsens ECTS-point er gennemført ved det danske universitet, og hvis denne del af uddannelsen efter universitetets faglige vurdering kan give merit ind i en dansk kandidatuddannelse, kan universitetet tillige udstede et dansk eksamensbevis og tildele den tilsvarende latinske kandidatbetegnelse". Dermed er der – som Syddansk Universitetet forstår teksten - fortsat begrænsninger og restriktioner (*bemærkninger til stk.10, s. 12 ø.*). Skal der fortsat være begrænsning, vil et krav om 30 ECTS for at kunne udstede et dansk eksamensbevis være mere hensigtsmæssigt, da det vil følge semesteropdelingen.
- Det er ikke klart, om bemærkningerne til stk. 10 og 11 medfører, at specialet skal indgå i den 1/3, som skal tages i Danmark, hvis der skal udstedes et Dansk eksamensbevis.

- Kravet om gensidig udveksling falder bort, hvilket er positivt. Dog hæfter Syddansk Universitet sig ved, at "det forventes, at ministeren vil fastsætte krav om gensidighed, hvis studerende optaget på et universitet i udlandet skal kunne tildeles et dansk kandidatbevis ud over et Erasmus Mundus-eksamensbevis" (*bemærkninger til stk. 10, s. 12 ø.*). Hvis der dermed menes 'gensidighed' i mobilitet, virker dette krav uforståeligt og uhensigtsmæssigt.
- Danske studerende må gerne betale for de dele af en Erasmus Mundus, der gennemføres i udlandet, hvor udlandsstipendieordningen tænkes ind. Dette er positivt, dog kan det udmeldte loft på brugerbetaling for danske studerendes deltagelse i en Erasmus Mundus være en udfordring i forhold til udenlandske partnere og beløbsstørrelsen på deres undervisningsafgifter (*bemærkninger til stk. 7, s. 11 ø.m.*).
- Der gives fleksibilitet i forhold til optagelseskrav (*bemærkninger s. 6 m.*).
- Studerende følger reglerne ved det udenlandske universitet, mens de er indskrevet ved et udenlandsk universitet.
- Endelig er det vigtigt at tage stilling til, hvordan de studerende på en igangværende EM-uddannelse er stillet, hvis en EM-ansøgning om forlængelse ikke godkendes af EU.

Øvrige bemærkninger:

Syddansk Universitet tilslutter sig DKUNI's pointe om, at lovgrundlaget for internationalisering af uddannelserne bliver mere komplekst med indførelse af et særligt regelsæt for Erasmus Mundus-uddannelser og for uddannelser med udlagt undervisning. Hvis en dansk institution i samarbejde med nogle udenlandske institutioner arbejder på at få en Erasmus Mundus-uddannelse gennem nåleøjet i EU, og dette mislykkes, risikerer man at stå med en uddannelse, der ikke kan gennemføres, medmindre man har forsøgt at sammensætte den således, at den lever op til reglerne i bekendtgørelsen om fælles- og parallelforløb.

Regelsættet løser mange Erasmus Mundus-problemer. Andre uddannelser (parallel- og fællesforløb), der arbejder på tværs af landegrænser, tilgodeses ikke. Vi opfordrer til, at universitetsloven giver mulighed for, at danske studerende og studerende efter EU-retten, herunder EØS-aftalen, også må betale for dele af uddannelsen udbudt i udlandet ved parallel- og fællesforløb under samme vilkår som i Erasmus Mundus-uddannelsen.

Med lovforslaget ønsker man at forbedre universiteternes muligheder for at deltage i internationale uddannelsessamarbejder. Det er noget, som Danske Universiteter længe har efterspurgt.

Der kan dog være risiko for, at ændringerne vil gøre lovgrundlaget for internationalisering af uddannelserne mere komplekst og uigennemskueligt. Idet der indføres to nye 'kategorier' af internationale uddannelser – nemlig Erasmus Mundus-uddannelser og fællesuddannelser med udlagt undervisning – vil der fremover være rigtigt mange modeller for udbud af danske uddannelser, der helt eller delvis foregår i udlandet (paralleluddannelser, fællesuddannelser, fællesuddannelser med udlagt undervisning, Erasmus Mundus-uddannelser og uddannelser under bekendtgørelsen om samarbejdsaftaler). Danske Universiteter har tidligere gjort opmærksom på, at man gerne ser en omfattende regelforenklning på internationaliseringsområdet, således at reglerne bliver mere enkle og gennemskuelige for brugerne.

Ad 2. Indførelse af udlagt undervisning

Lovændringerne lægger op til, at universiteterne får mulighed for at benytte sig af såkaldt 'udlagt undervisning' i forbindelse med fællesuddannelser og i forhold til visse uddannelser, hvor det skønnes, at der er en kvalitativ forbedring af læringsudbyttet, når en del af uddannelsen finder sted som forlagt undervisning. Det danske universitet vil modtage taxametertilskud i den periode, som den studerende er i udlandet. Dette skal så anvendes til at købe undervisningen ved det udenlandske universitet. Udlagt undervisning vil berøre visse sproguddannelser og andre særlige tilfælde, hvor den samlede uddannelse vil få et højere kvalitetsniveau ved, at en del af uddannelsen udlægges til udenlandske universiteter.

Syddansk Universitet hilser med tilfredshed, at denne mulighed nu indarbejdes.

Indførelsen af udlagt undervisning kan desuden være med til at løse den balance-problematik, som man oplever på uddannelser, hvor mange danske studerende gerne vil ud, men relativt få udenlandske studerende ønsker at tage et ophold på de pågældende fag i Danmark. Dog kan indførelsen af udlagt undervisning ligne en 'knopskydning', der gør et allerede kompliceret regelsæt endnu mere kompliceret. Derfor er det måske fortsat en god idé at opfordre til en mere omfattende sanering af internationaliseringsreglerne, hvor man arbejder mod enklere regler, der på mere generel vis dækker de typer af internationale uddannelsessamarbejder, som de danske universiteter deltager i.

Universitetet skal dog bemærke følgende:

- Det fremgår af § 3, stk. 5, at udlagt undervisning skal foregå ved et universitet. Det foreslås, at dette ændres til "uddannelsesinstitutioner med undervisning på universitetsniveau".

Baggrunden er, at de fag, som de danske studerende skal have i udlandet, ikke nødvendigvis findes som almindelige universitetsfag på de udenlandske undervisningssteder. Det er derfor i lige så høj grad eksempelvis private sprogskoler som universiteter, der vil skulle samarbejdes med. Bl.a. kan det i nogle mellemstlige lande ikke lade sig gøre at få udbudt den sprogundervisning, universitetet har brug for (til den pris vi kan betale/i den kvalitet vi forlanger) på et universitet.

- Det er ikke klart, hvordan stk. 6 skal forstås. Det fastslås i bestemmelsen, at de studerende, mens de er i udlandet, skal følge reglerne for det pågældende universitet. Af bemærkninger til bestemmelsen fremgår imidlertid, at "de danske uddannelsesregler" skal følges for udlagt undervisning, dog således at "det udenlandske universitets anstaltsanordninger" skal gælde.

Det foreslås, at det præciseres i stk. 6, at det er de danske uddannelsesregler, som skal følges, når der er tale om udlagt undervisning.

Ad 3. Mulighed for lavere karakter ved omprøve og ombedømmelse

Lovændringerne vil indebære, at ministeren fremover kan fastsætte de nærmere regler om klage over afgørelser i forbindelse med prøver og eksamener, herunder om at omprøve og ombedømmelse kan resultere i en lavere karakter. Der lægges op til, at karakteren vil kunne sætte både op og ned i forbindelse med en klage- eller ankesag. Dog ikke i de tilfælde, hvor den studerende får tilbudt ombedømmelse eller omprøve som følge af væsentlige fejl eller mangler ved en prøve, der ikke skyldes eksaminandens forhold.

Danske Universiteter har tidligere efterspurgt ændringer af klage reglerne, idet man i dag oplever mange ubegrundede klager og har vurderet, at risikoen for en lavere karakter i forbindelse med omprøve og ombedømmelse kan være med til at sænke antallet af klager, der ikke imødekommes.

Ad 4. Vedrørende ph.d. – nye modeller

Lovforslaget lægger med ændringen af universitetslovens § 4 op til, at studerende, der har afsluttet en bacheloruddannelse, skal kunne optages som ph.d.-stipendiater. Syddansk Universitet havde gerne set, at man med lovforslaget også åbnede mulighed for at tilbyde fælles ph.d.-uddannelser med udenlandske partnere, joint degrees på ph.d.-området.

Derudover bemærkes følgende:

For så vidt at ændringerne alene åbner mulighed for, at universiteterne, og herunder ph.d.-skolerne, kan indskrive studerende på ph.d.-uddannelsen umiddelbart efter bacheloruddannelsen, men ikke kræver, at en sådan ordning indføres for alle uddannelser, opfatter universitetet ændringen som en fordel. Den øger fleksibiliteten og institutionernes mulighed for selv at tilrettelægge de mest hensigtsmæssige ph.d.-uddannelser.

På visse uddannelser er erfaringen dog, at stipendiater i almindelighed finder det vanskeligt at indkredse relevante problemstillinger i deres projekt, afgrænse dette og tilrettelægge forskningsdesign. Dette er naturligt, eftersom netop disse emner hører til de vanskeligste i forbindelse med forskningsarbejdet. Ikke des mindre er det vigtigt ved rekruttering af stipendiater, at stipendiaten selv har et indblik i disse spørgsmål og bevidsthed om vanskelighederne og gerne også lidt erfaring med disse dele af forskningsarbejdet. Tilsvarende er det i forbindelse med rekrutteringen vigtigt for universitetet at kunne danne sig et begrundet indtryk af stipendiatens kompetencer inden for de beskrevne områder.

Kandidatafhandlingen og arbejdet med denne er, særligt på de humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser, i realiteten det eneste element i uddannelsen til bachelor og kandidat, der udfordrer de studerende i relation til problemformulering, afgrænsning, metodevalg og forskningsdesign. Derfor er det ofte kun gennem arbejdet med kandidatafhandlingen, de studerende kan opnå ovennævnte indsigt, ligesom denne del af uddannelsen vil være en væsentlig parameter ved bedømmelse af ansøgere til stipendier.

På baggrund af ovenstående synes der at være grund til at forholde sig kritisk til lovforslagets udvidelse af mulighederne for at indskrive stipendiater forud for arbejdet med kandidatafhandlingen. Hvor bachelor- og kandidatuddannelserne i højere grad konfronterer de studerende med problemformulering m.v., og/eller hvor arbejdet med ph.d.-afhandlingen har en anden karakter, end hvad der er traditionelt f.eks. i den juridiske disciplin, kan ændringsforslaget anskues mere positivt, men i forhold til juridisk forskning fastholdes den. Da ændringsforslaget alene foreskriver, at universiteterne *kan* er der næppe grund til stærke indsigelser.

Der er – ud over ovennævnte – en del betænkeligheder især i forhold til progression i uddannelserne, der er forudsat i det eksisterende 3+2+3 system:

- Der findes allerede en 4+4 ordning, men denne ordning har ikke eksisteret tilstrækkeligt længe til, at der er tilstrækkelige erfaringer med det "tidligere" optag på ph.d. Eventuelle problemer med tidlig indskrivning vil antageligt blive større ved endnu tidligere indskrivning.
- På visse uddannelser er netop arbejdet med specialet afgørende for valget af forskervejen. Det er ikke oplagt, at erfaringer med bachelorprojekt på samme måde kvalificerer valget af denne vej. Denne betragtning gælder for så vidt tillige 4+4.
- Tilsvarende er netop kvaliteten i specialet en vigtig indikator for kvaliteten og gennemførelsesmuligheden for et ph.d.-projekt. Denne betragtning gælder for så vidt tillige 4+4.
- Der kan være fare for, at ordningen medfører, at studerende kommer til at være lønede kandidatstuderende, og at de efterfølgende ikke fuldfører ph.d. projektet.
- Disse ordninger indebærer en risiko for, at de studerende så at sige sætter alt på et bræt og hverken gennemfører kandidat eller ph.d. Der er en risiko for, at den forudsatte forcerede faglige og personlige udvikling hos stipendiaterne ikke kan sikres betryggende.

I øvrigt henvises til Danske Universiteters udkast til høringsvar.

På rektors vegne

e.b.

Karoline Pinholt
Spécialkonsulent, Ledelsessekretariatet

Tlf. 6550 1044
Mobil 6011 1044
Fax 6550 1090
Email kpi@sdu.dk
Web <http://intern.sdu.dk/enheder/ledelsessekr/ansatte/kap-4375/>
Adr. Campusvej 55, 5230 Odense M

Danske Universiteter
Sekretariatet
Fiolstræde 44, 1. th.
1171 København K

DATE/REFERENCE
12. december 2009 NT

JOURNALNUMMER
2006-00-000/0002
Unl lov høring sv du

DERES REFERENCE / JOURNALNUMMER
2008-5101-05

Ad høring over udkast til lov om ændring af universitetsloven

Hermed fremsendes Roskilde Universitets bemærkninger til forslaget til lov om ændring af universitetsloven til videre formidling.

Indledningsvis bemærkes, at universitetet generelt kan tilslutte sig de bemærkninger, som DU har fremsendt i notat af 17. november 2009.

Forslaget giver herudover anledning til følgende kommentarer:

1. ad implementering af Erasmus Mundus-aftalen

Universitetet finder det glædeligt, at der nu på en række punkter tilvejebringes et bedre grundlag for danske universiteters deltagelse i Erasmus Mundus-aftaler.

Det er dog universitetets opfattelse, at forslaget dels synes unødigt kompliceret og dels på en række andre punkter ikke er tilstrækkeligt:

a. Ændringen af loven fokuserer snævert på løsning af problemer knyttet til Erasmus Mundus-programmer. Der er reelt behov for en væsentlig bredere løsning, herunder navnlig fsv. tilsvarende problemer i forhold til andre EU-programmer.

b. Da det ikke er et Erasmus Mundus programkrav, at der skal gennemføres en samlet akkreditering, vil kravet medføre, at danske universiteter stilles dårligt i kommende samarbejder, da mulige samarbejdspartnere vil kunne finde, at det er meget at forlange, at uddannelserne skal akkrediteres under ét.

I stedet bør loven indrettes, således, at universiteterne enten skal kunne redegøre for, at de enkelte uddannelsesdele er godkendt efter de respektive nationale regler, eller deltage i en samlet ak-

10 DEC. 2009
2009-5101-05

---

kreditering af uddannelsen i det eller de lande efter hvis lovgivning, der skal udstedes uddannelsesbeviser.

En sådan løsning vil være bedre overensstemmende med de hensyn, der skal varetages i internationale samarbejder. Et krav om en samlet akkreditering bør ikke indføres på nationalt niveau, før det er gennemført på EU-plan.

Hvis der stilles krav om samlet akkreditering, synes det logisk at en akkreditering skal foretages af et Europæiske anerkendt akkrediteringsorgan.

c. Særligt vedrørende dansk akkreditering bemærkes, at der ikke er tilstrækkelig overensstemmelse mellem lovforslagets bemærkninger og lovtæksten.

Af forslaget § 1, nr. 1, (til § 3, stk. 1) fremgår, at "Ministeren kan dispensere fra kravet om godkendelse af Akkrediteringsrådet ..."

Af de generelle bemærkninger, s. 6 mf., fremgår: "For at sikre at uddannelserne ikke skal kvalitetssikres i alle de deltagende lande, lægges der op til, at det samlede studieprogram skal kvalitetssikres af ét internationalt anerkendt kvalitetssikringsorgan."

Det er universitetets opfattelse, at kravet om indhentelse af en dispensation fra ministeren medfører unødigt sagsbehandling og forsinkelse af arbejdet med nye aftaler.

Universitetet foreslår, at der i stedet fastsættes generelle regler om akkrediteringen enten i selve loven eller i en bekendtgørelse med hjemmel i loven.

I den forbindelse bemærkes, at fremgår det af bemærkningerne, at det forudsættes, at ministeren under alle omstændigheder vil skulle godkende en uddannelse på grundlag af en akkreditering foretaget af andre europæiske akkrediteringsinstitutioner. At kræve en forudgående dispensation er derfor "dobbeltkonfekt".

d. Det fremgår af forslaget, at universiteterne ikke vil kunne indgå i et givet samarbejde, hvis ét af partner universiteterne opkræver studieafgifter, der er større end det danske udlandstipendium. Det er en u hensigtsmæssig begrænsning i forhold til kommissionens Erasmus Mundus program krav, hvor studieafgiften kan sættes op til 8.000 Euro pr. år. Det er samtidig en begrænsning, der gør danske institutioner mindre attraktive som samarbejdspartnere indenfor humaniora og store dele af samfundsvidenskab, som i Danmark takseres efter takst 1. Den bør fjernes, men på en måde, der på anden vis sikrer, at gratisprincippet fastholdes.

e. Der savnes en præcisering af om danske studerende der ikke er SU-berettiget og dermed ikke berettiget til udlandsstipendium kan optages på en Erasmus Mundus uddannelse og selv betale for deres uddannelse.

---

f. Det fremgår af bemærkningerne til stk. 10, at det forventes, at ministeren vil fastsætte, at et dansk universitet kun kan udstede et bevis, hvis mindst 1/3 af uddannelsen er gennemført ved det danske universitet og ville kunne meritoverføres hertil. 1/3-dels kravet passer imidlertid ikke ind i universiteternes modulstruktur, idet 1/3-del af 120 ECTS er 40 ECTS, der svarer til 1 1/3-del semester. Det er derfor i praksis en vanskelig størrelse at arbejde med. Det foreslås, at kravet ændres til 30 ECTS.

g. Forslaget savner overgangsregler, der sikrer,

1. at problemer ved eksisterende Erasmus Mundus-uddannelser løses på tilsvarende vis, og
2. at danske, eksisterende, akkrediterede uddannelser, samt eksisterende, godkendte – men endnu ikke akkrediterede – uddannelser kan
  - a. danne grundlag for indgåelse af Erasmus Mundus-aftaler på lige fod med nye, akkrediterede uddannelser og
  - b. fortsat danne grundlag for allerede indgåede Erasmus Mundus-aftaler.

Særligt bemærkes, at der for nyoprettede programmer, hvor studerende skal optages fra september 2010, er behov for en løsning, der sikrer, at de kan igangsættes med de løsninger som forslaget i øvrigt medfører, men uden forudgående akkreditering, da det ikke vil være muligt at gennemføre en akkreditering før studiestart.

h. Særligt af hensyn til indgåelse af Erasmus Mundus aftaler og optag af studerende er det vigtigt, at de nævnte bekendtgørelser kommer på plads i god tid før sommeren 2010.

2. Indførelse af udlagt undervisning

Ingen bemærkninger.

3. Mulighed for lavere karakterer ved omprøve og ombedømmelse.

Universitetet hilser forslaget velkomment.

4. Mulighed for sideløbende indskrivning på kandidat- og ph.d.-uddannelsen

Universitetet finder det tvivlsomt, om det så tidligt i det samlede uddannelsesforløb reelt er muligt at vurdere, hvilke studerende, der er bedst egnede til at gennemføre en ph.d.-uddannelse.

Samtidig bemærkes, at der savner oplysninger om, hvordan reglerne om kandidatbonus skal håndteres i forhold til denne gruppe af studerende.

Med venlig hilsen

Niels Teglbjærg

AALBORG UNIVERSITET

Studieforvaltningen
Fredrik Bajers Vej 5
Postboks 159
9100 Aalborg
Tlf. 9940 9435
Fax 9940 9816
www.aau.dk

Til
Universitets- og Bygningsstyrelsen

Preben Sørensen
Studiechef
ps@adm.aau.dk

9.december 2009

PS/ltp

j.nr. 2006-001/01-0008

Bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven.

Ref.: UBST's høringskrivelse af 13.11.09, sagsnr. 09-07460, dok.nr.1120344.

Vedr. implementering af Erasmus Mundus-aftalen.

Generelt er AAU enig i de kommentarer, som Danske Universiteter har udarbejdet. Ikke mindst ser AAU det som meget positivt, at Erasmus Mundus-uddannelser ikke længere vil være underlagt de samme regler som parallelforløb og fællesuddannelser, herunder at danske universiteter nu selv beslutter, hvor mange ECTS-point, der skal gennemføres ved det danske universitet, og at studerende på Erasmus Mundus-uddannelser skal følge reglerne for det udenlandske universitet, mens de er indskrevet der, også hvad angår betaling af studieafgift. AAU ser det ligeledes som positivt, at der ikke længere vil blive stillet krav om gensidighed i studenterudvekslingen inden for de enkelte Erasmus Mundus-uddannelser.

I forhold til *akkreditering* af Erasmus Mundus-uddannelser er AAU enig i, at det er afgørende vigtigt at sikre en høj kvalitet af såvel de enkelte dele af uddannelserne som af de samlede uddannelser. Dette lægges der også meget vægt på hos EU-Kommissionen, og det er en afgørende parameter for en Erasmus Mundus-godkendelse. Netop derfor kan det forekomme uhensigtsmæssigt, at der fra ministeriets side lægges op til, at der som hovedregel skal søges kvalitetssikring hos ACE Danmark, og at det udelukkende er en dispensationsmulighed, at der søges kvalitetssikring gennem et EQAR-registreret agentur. Godkendelse hos ACE Danmark og et EQAR-registreret agentur bør sidestilles, således at det er op til de enkelte Erasmus Mundus-konsortier, hvor de vælger at lade sig kvalitetssikre.

DANSKE UNIVERSITETER

9 DEC. 2009

J.NR.
LOGENR.

2009-5101-05
14

I øvrigt er det væsentligt at bemærke, at der i udkastet lægges op til, at danske universiteter kun kan udbyde Erasmus Mundus-uddannelser, hvis de allerede inden godkendelsen bliver kvalitetssikret efter de fælles europæiske standarder. Dette forekommer svært at gennemføre i praksis. Dels fordi en akkreditering af en uddannelse tager ganske lang tid, og hvis den skal nå at finde sted inden ansøgningsfristen for en Erasmus Mundus-godkendelse, vil et Erasmus Mundus-konsortium skulle have hele deres uddannelsesprogram og al dokumentation klar meget lang tid før fristen til EU-kommissionen. Og dels er antallet af godkendte Erasmus Mundus-programmer ganske lavt i forhold til antallet af ansøgte, hvilket betyder, at mange Erasmus Mundus-konsortier risikerer at spille ressourcer (både tid og penge) på en godkendelse, som de ikke efterfølgende får brug for, fordi de ikke fik den endelige Erasmus Mundus-godkendelse.

AAU vil til overvejelse foreslå en model, hvor de enkelte dele, der fra dansk side indgår i Erasmus Mundus-uddannelsen, inden ansøgning om EU-godkendelse, skal være godkendt eller akkrediteret, og at der efter EU-godkendelse som Erasmus Mundus-program skal arbejdes hen mod en formel akkreditering af hele uddannelsen, foretaget af et EQAR-registreret agentur.

I forhold til udstedelse af *eksamensbevis* for Erasmus Mundus-uddannelser ser AAU meget positivt på muligheden for at udstede et særligt Erasmus Mundus-eksamensbevis. Universitetet havde dog gerne set, at ministeriet havde tydeliggjort, om Erasmus Mundus-eksamensbeviset kan opfattes som et såkaldt joint bevis. Altså om ændringen af universitetsloven har muliggjort udstedelse af et joint bevis, hvor flere universiteter sammen udsteder et bevis på baggrund af en (akkrediteret) uddannelse. EU-Kommissionen understreger i sine kriterier for godkendelse af Erasmus Mundus-programmer, at den har præference for de uddannelser, der munder ud i en joint degree. Derfor er det uhensigtsmæssigt, hvis danske universiteter ikke kan indgå i disse. Det samme gælder for ph.d.-området, hvor EU-Kommissionen også gerne ser flere joint degrees.

I bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser nævnes det, at det forventes, at ministeren vil fastsætte, at danske universiteter ikke må indgå aftale med udenlandske universiteter, som opkræver *studieafgifter*, der overstiger det danske udlandsstipendium. Dette forekommer at være en unødvendig stramning af regelsættet. Det må være i alles interesse, at danske universiteter indgår i samarbejde, også i regi af Erasmus Mundus-programmet, med de ypperste universiteter i Europa, og enkelte af disse har studieafgifter, der overstiger det danske udlandsstipendium. Dette i sig selv burde ikke være en hindring for at et dansk universitet kan indgå et samarbejde, som kan skaffe de dygtigste studerende til Danmark og evt. indlede forskningssamarbejde med de fremmeste forskere.

Vedr. udlagt undervisning

AAU tilslutter sig Danske Universiteters kommentarer. Universitetet støtter i øvrigt holdningen om, at der bør arbejdes frem mod et enklere regelsæt, der dækker de internationale uddannelsessamarbejder, som danske universiteter deltager i.

Vedr. muligheden for lavere karakter ved omprøve og ombedømmelse.

AAU tilslutter sig Danske Universiteters kommentarer. Regelsættet bliver herved bragt i overensstemmelse med reglerne inden for UVM's område.

Vedr. tidspunktet for indskrivning til ph.d.-uddannelsen.

AAU finder det positivt, at der bliver indført større fleksibilitet med hensyn til indskrivning til ph.d.-uddannelsen. Det vil inden for visse områder være en væsentligt konkurrenceparameter med henblik på at kunne tiltrække og fastholde de dygtigste studerende, at indskrivningen til ph.d.-uddannelsen kan ske samtidig med indskrivningen til kandidatuddannelsen. Man går ud fra, at den fleksibilitet, som forslaget indebærer, kan udnyttes af det enkelte universitet.

Venlig hilsen

Preben Sørensen
Studiechef

Danske Universiteter
Fiolstræde 44
1171 København K

Att: Rikke Skovgaard Andersen

11. december 2009
MEL
J.nr. 09/05878

Høringsvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven

Danmarks Tekniske Universitet (DTU) har den 16. november 2009 fra Danske Universiteter modtaget Universitets- og Bygningsstyrelsens høring over udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven. DTU har følgende bemærkninger til de fremsendte ændringsforslag:

1. Universiteterne får mulighed for at indgå aftale med udenlandske universiteter om deltagelse i og udbud af kandidatuddannelser, der udbydes som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, og som er omfattet af EU's støtteprogram.

DTU hilser de foreslåede ændringer velkomne, idet en del af de udfordringer, der har været omkring udbud af Erasmus Mundus uddannelser, bliver løst. DTU har dog nogle såvel generelle som konkrete betænkeligheder ved ændringsforslagene:

- Forslaget medfører et særligt regelsæt alene for Erasmus Mundus-uddannelser. DTU deltager imidlertid i andre transnationale uddannelsessamarbejder end lige Erasmus Mundus-uddannelser, eksempelvis fællesnordiske kandidatuddannelser og andre europæiske uddannelsessamarbejder, som minder om Erasmus Mundus-samarbejdsmodellen. Disse uddannelser er – ligesom Erasmus Mundus-uddannelser – vanskelige at udbyde efter reglerne i bekendtgørelse om parallelløb og fællesuddannelser. DTU ser derfor helst, at ændringsforslaget kommer til at dække internationale uddannelsessamarbejder mere generelt.
- Det fremgår af forslaget, at det forventes, at ministeren vil fastsætte, at de danske universiteter ikke må indgå aftale med udenlandske universiteter, som opkræver studieafgifter, der overstiger det danske udlandsstipendium. Som tidligere påpeget af DTU, kan dette foreslåede loft for deltagerbetaling være en hindring for at etablere samarbejdsaftaler med eliteuniversiteter i fx USA, hvor deltagerbetalingen kan være væsentlig højere end i Danmark. En sådan regel vil således hæmme DTU's muligheder for at indgå strategiske samarbejdsaftaler med attraktive internationale eliteuniversiteter. DTU fraråder kraftigt, at en sådan regel bliver en realitet.

DANSKE UNIVERSITETER

11. DEC. 2009

2009-5101-05

J.Nr.

Uddannelse og Studerende
Studieudvikling

Ledelse og Administration
DTU, Bygning 101 A
DK-2800 Kgs. Lyngby

Tlf +45 45 25 25 25
Tlf dir. 45 25 71 06
Fax +45 45 87 02 18
CVR-nr. 30 06 09 46

mel@adm.dtu.dk
www.dtu.dk
EAN-nr. 5798000417540

19

2. Universiteterne får mulighed for at bestemme, at den studerende skal gennemføre en del af undervisningen i en godkendt dansk uddannelse i udlandet i form af såkaldt "udlagt undervisning".

DTU finder dette forslag ganske udmærket, men er dog generelt bekymret for, at det samlede regelsæt om universiteternes internationale uddannelsessamarbejder gøres mere komplekst. Som nævnt på universiteternes regelforenklingsmøde med styrelsen den 7. september 2009, vil DTU foretrække en grundig gennemgang og sanering af samtlige Internationaliseringsregler for at opnå et mere overskueligt og enkelt regelsæt.

3. Universiteterne skal træffe en materielt korrekt afgørelse i forbindelse med en studerendes klage over en faglig bedømmelse. Det indebærer, at den studerendes karakter både kan sættes op og ned.

Det fremgår af ændringsforslaget, at der bør være fælles klageregler for de studerende på de videregående uddannelser på såvel Undervisningsministeriets som Videnskabsministeriets område, og at forslaget skal bringe universitetsloven i overensstemmelse med det nylige lovforslag L 58 af 11. november 2009 fra Undervisningsministeriet.

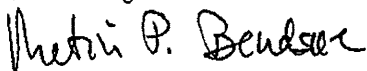
Set i lyset heraf har DTU den forståelse, at nærværende forslag vil medføre, at en klager kan meddeles en lavere karakter end oprindeligt angivet, såfremt klager over en prøve medfører, at der træffes afgørelse om at tilbyde klager en ombedømmelse eller omprøve, og klager tilkendegiver at ønske dette. DTU skal dog bemærke, at det ud fra forslaget er uklart, om reglen kun skal gælde i de tilfælde, hvor klager tager imod et tilbud om ombedømmelse eller omprøve, eller om bedømmerne kan sænke karakteren ved en ikke-tilbudt ombedømmelse, som det fremgår af eksamensbekendtgørelsens § 40, stk. 2, nr. 1.

DTU er meget positiv over for forslaget, såfremt der er tale om at ensrette Videnskabsministeriets regler på området med Undervisningsministeriets.

4. Universiteterne får mulighed for at indskrive studerende sideløbende på kandidat- og ph.d.-uddannelsen lige efter den 3-årige bacheloruddannelse.

DTU har ingen indvendinger mod dette forslag.

Med venlig hilsen

Martin P. Bendsøe
Dekan

**Copenhagen
Business School**
HANDELSHØJSKOLEN

Dekansekretariatet for
uddannelse

Sølbjerg Plads 3
2000 Frederiksberg

Tel: +45 · 3815 3815
Fax: +45 · 3815 2015
www.cbs.dk

Universitets- og Bygningsstyrelsen
Att. Helga Øregaard Dam

Høring vedr. diverse ændringer af Universitetsloven (Nye rammer for universiteternes internationalisering m.v.) Sagsnr. 09-074606

CBS takker for lejligheden til at kommentere ovennævnte høring.

Overordnet set finder CBS enhver lempelse af reguleringen vedr. internationale uddannelser positiv, således også dette forslag.

Vi skal dog pege på at reglerne vedr. internationalisering generelt er så uhensigtsmæssige, utidssvarende og usammenhængende at en grundlæggende reform ville være hensigtsmæssig. Reglerne bygger stadig på en forældet forestilling om at to nationale universiteter bytter deres egne studerende, der er statsborgere i universitetets hjemland, med hinanden. Sådan er virkeligheden ikke. De bedste universiteter har studerende fra hele verden, udbyder uddannelser sammen med andre gode universiteter og udbyder uddannelser til og i hele verden.

Det er efter vores opfattelse en stor fordel for de danske studerende, for det danske erhvervsliv og for hele det danske samfund, hvis danske universiteter kan deltage fuldt i internationaliseringen. Det er ikke muligt med de nuværende regler. Ministeriet justerer løbende de værste misforståelser, men får ikke lavet et tidssvarende regelsæt.

Det er ikke nogen nem opgave fordi tilpasningen til internationaliseringen skal ske uden at væsentlige værdier ved det danske universitetssystem går tabt, fx gratis adgang, et bredt udbud, en høj uddannelsesdeltagelse, bred udveksling og meget mere. I stedet for at stikke hovedet i busken og fokusere på regler, der kan laves lidt om, foreslår vi at der igangsættes et udvalgsarbejde der kan se fordomsfrit på hvordan den danske stat mest hensigtsmæssigt kan regulere universiteternes internationalisering.

Ikke desto mindre støtter CBS som sagt intentionerne i det konkrete forslag. Vi har følgende kommentarer til det konkrete forslag:

DANSKE UNIVERSITETER

14. JUL. 2009

J. NIELSEN
1. DEJEN

2009-5101-05

P I M
Partnership for the Internationalization of Management

20 CEMS

EQUIS
ACCREDITED

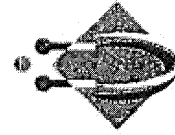
Accredited by
Association
of MBAs

- Vi finder løsningen vedr. Erasmus Mundus hensigtsmæssig og finder at den generelt balancerer fint mellem de ønskede hensyn.
- Når der nu er fundet en rimelig løsning hvor gratisprincippet oprettholdes indenfor internationalt samarbejde, så forstår vi ikke hvorfor denne løsning skal begrænses til et "tilfældigt" EU program. Andre samarbejder med anerkendte parter bør kunne tilrettelægges efter de samme principper.
- Vi er bekymrede for den foreslåede ordning vedr. akkreditering. Man kan frygte tidsforbruget, hvis en fælles uddannelse skal akkrediteres i alle de deltagende lande. Det forekommer tilstrækkeligt at sikre at uddannelsen er godkendt af *en* akkrediteringsinstitution der er optaget i det europæiske register.
- CBS foreslår, at man benytter lejligheden til i lovgivningen at præcisere, at danske universiteter generelt kan deltage i joint, double og multiple degrees.
- CBS hilser det naturligvis velkomment, at det nu tillades at lave "udlagt undervisning".
- CBS hilser de foreslåede ændringer af klagereglerne velkomne. Antallet af klager er en stor belastning, og enhver ændring der kan ændre en lille smule på holdningen om "at vi kan lige så godt klage for det kan jo ikke skade" finder vi et fremskridt.
- CBS støtter den foreslåede ændring af reglerne for ph.d. indskrivning.

Afslutningsvis skal vi bemærke, at det egentlig er sigende for den danske regulering af universitetssektoren, at en oplagt god ide, som at lade studerende undervise i kinesisk i Kina, eller at knytte dygtige potentielle ph.d. studerende til sig så hurtigt som muligt, ikke kan lade sig gøre uden at Folketinget ændrer universitetsloven. Når så simple ting - sikkert utilsigtet - er forbudte under den gældende lov, så har vi en lov, der ikke fremmer hurtig og kreativ igangsættelse af nye initiativer.

Venlig hilsen

Wilbert van der Meer

IT-Universitetet

i København

Universitets- og Bygningsstyrelsen
Bredgade 43
1260 København K

Studieadministrationen
Direkte tlf.: 7218 5216
E-mail: nsje@itu.dk

9. december 2009

Hørings svar vedrørende forslag til ændring af Universitetsloven

Internationale forhold

IT-Universitetet vil gerne påpege, at universiteterne med nærværende lovforslag kommer op på at skulle operere inden for 5 forskellige modeller af internationalt samarbejde (paralleluddannelser, fællesuddannelser, fællesuddannelser med udlagt undervisning, Erasmus Mundus-uddannelser og uddannelser under bekendtgørelsen om samarbejdsaftaler), og vil gerne fastslå, at vi gerne ser en omfattende regelforenklning på internationaliseringsområdet igangsæt.

Overordnet finder IT-Universitetet, at de foreslåede lovændringer vil indebære en forbedring af danske universiteters muligheder for at levere internationalt førende uddannelser. IT-Universitetet har en række ønsker om ændringer af lovforslaget baseret dels på de erfaringer, IT-Universitetet har gjort sig med globalisering og de planer for globalisering, IT-Universitetet gerne vil realisere.

Som baggrund for ønskerne om ændringer vil vi gerne anføre følgende. Før globaliseringen af uddannelser satte ind kunne man regne med, at en universitetsstuderende for at gennemføre en universitetsuddannelse blev indskrevet på netop eet universitet og at den studerende og alle den studerendes undervisere befandt sig fysisk på det pågældende universitet og i et enkelt land under hele studiet.

Internationalisering har blødt noget op på disse antagelser, bl.a. ved at en studerende som led i at være indskrevet på en uddannelse ved et universitet kan tage dele af studiet på andre universiteter i andre lande.

Globalisering får endnu videre konsekvenser end studenterudveksling. På IT-Universitetet forestiller vi os en fremtid, hvor uddannelser består af en tilrettelagt samling af uddannelseselementer, der hver for sig har meget forskellig grad af globalisering. I den ene ende af spektret vil der fortsat være studieaktiviteter, hvor alle de studerende og undervisere, der deltager i aktiviteten, er danske, taler dansk og er ansat på IT-Universitetet. I den anden ende af spektret vil der være studieaktiviteter, hvor en gruppe af studerende indskrevet på forskellige universiteter arbejder sammen globalt interaktivt ved brug af Internettet under vejledning af undervisere, der er ansat på forskellige universiteter i forskellige lande. For det er den type globale samarbejder, IT-Universitetets dimittender i stigende grad skal begå sig i.

DANSKE UNIVERSITETER

2009-5101-05

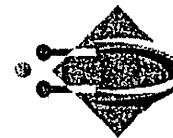
12

C:\Documents and Settings\rj.RK\Lokale indstillinger\Temporary Internet Files\Content.Outlook\FJCVS...Erasmus Mundus.doc

Rued Langgaards Vej 7 - 2300 København S - Tlf. 7218 5000 - Fax 7218 5001 CVR 29057753 - www.itu.dk

J.N.H.
LØBENR.

I forhold til det foreslåede regelsæt er der følgende overordnede kommentarer:

- 1) Lovforslagets opdeling af hele uddannelser i mange forskellige kategorier (paralleluddannelser, fællesuddannelser, fællesuddannelser med udlagt undervisning, Erasmus Mundus-uddannelser og uddannelser under bekendtgørelser om samarbejdsaftaler) er en rent dansk opfindelse, som vil komplicere globaliseringsarbejdet og samarbejdet med udenlandske universiteter. Det vil lette globaliseringsarbejdet betydeligt, hvis man fuldstændig går væk fra krav om gensidighed i udveksling. I stedet for at lave regler om bytteøkonomi er det bedre at lave regler, som fremmer handel med studieaktiviteter på tværs af lande- og institutionsgrænser, naturligvis med respekt for de danske skattebetalere. I slutningen af nærværende høringssvar har vi foreslået nogle principper, som sådanne regler kunne bygges ud fra.
- 2) IT-Universitetet noterer sig, at muligheden for udlagt undervisning er til stede, men opfordrer til at reglerne ikke er så snævert formuleret som i lovtæksten. IT-Universitetet foreslår, at ordlyden i lovtæksten og i bemærkningerne ændres så samarbejde med udenlandske universiteter bliver en ligeværdig og symmetrisk relation. Vi tvivler på, at de udenlandske universiteter, vi ønsker at samarbejde med, vil bryde sig om sprogbrugen "udlagt undervisning". De vil undre sig over, at vi som dansk universitet skal bestemme den nøje tilrettelæggelse af en studieaktivitet, som leveres af deres professorer. Når vi som dansk universitet vil arbejde sammen med udenlandske universiteter, er vi nødt til at aftale med det pågældende universitet hvordan vi tilrettelægger aktiviteterne, så de lever op til både de krav vi som dansk universitet har til en universitetsuddannelse og lever op til de krav, som man i det pågældende land har til universitetsuddannelser. Dette gøres forskellige måder alt efter hvilket land, men typisk ud fra de principper, vi har anført i slutningen af dette høringssvar.

Principper, som IT-Universitetet gerne ser stadfæstet ved lov, som simplifikation af de foreslåede regler:

1. Studerende indskrevet ved danske universiteter skal med så få hindringer som muligt kunne få adgang til de bedste undervisere i verden, det være sig ved at rejse til dem, få dem bragt til Danmark, eller at give adgang til dem via digitale hjælpemidler.
2. Som studerende, der er indskrevet på en studieaktivitet, følger man de regler, der gælder på det universitet, hvor underviserne er ansat, hvis alle underviserne er ansat på samme universitet. Dersom en eller flere af underviserne er ansat på den studerendes hjemuniversitet, er det hjemuniversitetets regler, som den studerende skal følge.
3. Kvalitetssikring foregår gennem akkreditering. Danske universiteter må kun udbyde akkrediterede uddannelser. Et dansk universitet må ikke introducere elementer fra en ikke-akkrediteret uddannelse (det være sig dansk eller udenlandsk) i en akkrediteret uddannelse.
4. Ansvar i forhold til studerende: Når man som dansk universitet optager en studerende på en hel uddannelse, så står man i forhold til den studerende til ansvar for kvaliteten af alle elementer af uddannelsen inklusiv dem, der sker som led i aftaler med andre (udenlandske) universiteter. Dersom studiet indeholder obligatoriske elementer, der kræver at den studerende fysisk flytter fra den by, hvor det danske universitet ligger, skal den studerende informeres om detaljerne i disse krav inden optagelse på uddannelsen.

Med hensyn til hvem der skal betale for hvad, så er det jo et meget politisk emne, som der kan være forskellige legitime holdninger til (herunder forskellige holdninger til brugerbetaling og forskellige holdninger til udenlandske studerende).

Som universitet kan vi imidlertid oplyse, at vi er indstillet på at påtage os betalingsopgaven i forhold til udenlandske universiteter for studerende, der er indskrevet på hele uddannelser på vores universitet, dersom vi opretholder retten til at tjene STÅ for studieaktiviteterne. Med hensyn til betaling for udenlandske studerende, der studerer ved IT-Universitetet og ikke er sikret gratis studier gennem aftaler indgået på nationalt niveau, ville IT-Universitetet foretrække, at den nuværende ordning blev erstattet af en ordning, hvor IT-Universitetet ikke fik STÅ for de pågældende studerende, og at man samtidig ændrede den nuværende pligt til at opkræve tuition fees for sådanne studerende til en ret til at opkræve tuition fees for sådanne studerende.

Mulighed for at sætte karakteren ned ved klage over en faglig bedømmelse

IT-Universitetet er enig i, at der bør være mulighed for at sætte karakteren ned ved klage over en faglig bedømmelse.

Sideløbende indskrivning på kandidat- og ph.d.-uddannelsen

IT-Universitetet er generelt positiv over for de øgede frihedsgrader universitetet får ved at åbne mulighed for at indskrive studerende sideløbende på kandidat og ph.d. - uddannelserne.

IT-Universitetet ser også nogle udfordringer i at udnytte disse nye frihedsgrader, så det ikke går ud over kvaliteten i hverken kandidat- eller ph.d. uddannelsen og sådan, at det sikres at eksterne og interne ansøgere til ph.d. uddannelsen sidestilles. Vi mener, at universitetet selv kan håndtere disse udfordringer og støtter derfor den foreslåede lovændring.

Universitets- og Bygningsstyrelsen

ubst@ubst.dk

Ref.: Sagsnr. 09-074606

14. december 2009

Svar på høring over ændring af universitetsloven (nye rammer for universiteternes internationale samarbejder m.v.)

Dansk Erhverv har modtaget Universitets- og Bygningsstyrelsens høring over ændring af universitetsloven (nye rammer for universiteternes internationale samarbejder m.v.) med mail af 13. november 2009.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv kvitterer for et generelt positivt lovudkast, som tilstræber en tiltrængt justering af de administrative og økonomiske rammer for universiteternes udbud af uddannelse med henblik på at øge internationaliseringen af danske universitetsuddannelser og den internationale studentermobilitet.

Dansk Erhverv så gerne, at lovændringen også adresserede behovet for en regelforenkling, for så vidt angår reguleringen af universiteternes internationale uddannelsessamarbejde, med det formål at luge ud i de regler, som ikke understøtter de politiske intentioner om at styrke det internationale uddannelsessamarbejde og internationaliseringen af universitetsuddannelserne. Dansk Erhverv finder således, at der bør være enslydende regler for det internationale uddannelsessamarbejde, som også omhandler fælles tværnationale uddannelsesprogrammer. Derfor anbefaler Dansk Erhverv, at de foreslåede regler om Erasmus Mundus gøres generelt gældende.

Endvidere opfordrer Dansk Erhverv til, at ACE Danmarks relevansvurdering af nye uddannelser også sker i henhold til kompetencebehov på et globalt arbejdsmarked.

Endelig henleder Dansk Erhverv opmærksomheden på, at den nye PhD-model implementeres under hensyntagen til at fastholde niveau og kvalitet i PhD-uddannelserne. Dette gør sig særligt gældende på de "våde" hovedområder.

Med venlig hilsen

Jannik Schack Linnemann

Markedschef

JSL
jsl@danskerhverv.dk

Side 1/1

Deres ref.: 09-074606
Vores ref.: 214583

**DANSK
ERHVERV**

Til

Universitets- og Bygningsstyrelsen
Att. Helga Øregaard Dam
Sagsnr. 09-074606
Sendt pr. mail til ubst@ubst.dk

Ref. WMQ/-

14.12.2009

Vedr. høring over udkast af 13. november til forslag til lov om ændring af universitetsloven

DJØF finder ikke anledning til at fremsende selvstændigt høringssvar til de dele af lovforslaget, som omhandler internationalisering af uddannelser. For disse dele af lovforslaget henvises derfor til det af AC fremsendte høringssvar, som DJØF tilslutter sig.

Baggrunden for dette selvstændige høringssvar skal derfor finde i de dele af lovforslaget, der omhandler adgangen til ph.d.-uddannelse. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget – punkt 1.1.3 – at man ønsker at ændre adgangskriterierne til ph.d.-uddannelse således, at den nuværende gængse model 5+3 (kandidatuddannelse efterfulgt af ph.d.-uddannelse), der kan suppleres af en 4+4-model (ph.d.-uddannelse påbegyndes efter et års kandidatstudier), fremover også ville kunne suppleres af en 3+5-model, hvis forslaget vedtages. Det vil dermed blive muligt at optage BA-kandidater, der endnu ikke er påbegyndt kandidatuddannelsen, på en ph.d.-uddannelse.

DJØF byder gerne øget fleksibilitet i adgangen til uddannelser velkommen, når denne vel at mærke ikke risikerer at være udtryk for en uhensigtsmæssig sænkning af kvaliteten. I bemærkningerne til den pågældende del af lovforslaget fremgår det alene, at bevæggrunden for denne del af lovforslaget er rekrutteringsvanskeligheder. DJØF kender problemstillingen om rekruttering til ph.d.-uddannelserne, men finder modsat lovforslagets implicite argumentation ikke, at dette skyldes, at adgangskravene er uhensigtsmæssige, men at rekrutteringsnøglens fordeling på hovedområder er det.

Globaliseringsmidlerne til ph.d.-uddannelser skal jf. globaliseringsaftalens ordlyd særligt skabe en forøgelse af ph.d.-uddannede inden for NAT, TEK, SUND og IT. Denne ordlyd har bevirket, at universitetskontrakterne har haft så stort fokus på forøgelse af ph.d.-studerende inden for disse hovedområder, at det er vanskeligt at fastholde en tanke om, at adgangen til ph.d.-uddannelse på de danske universiteter først og fremmest er et spørgsmål om forskerevner. Som nedenstående oversigt viser, rekrutteres der nu op mod 40 pct. af en kandidatårgang inden for disse områder.

Tabel 1. Fordeling af ph.d.-studerende indenfor hovedområderne

	Indskrevne ph.d.-stud.	Indskrevne ift. antal studerende - % 2008-tal	Antal studerende pr. én ph.d.-studerende - 2008-tal	Overgangspct - antal nyindskrevne ph.d.-stud. ift. nye kandidater 2008
SAMF	752	1,8 %	55	4,9 %
HUM	745	1,9 %	52	6,6 %
NAT/TEK	3.054	10,6 %	9	34,3 %
SUND	1.720	15,8 %	6	39,5 %

Udregninger baseret på tal fra universiteternes statistiske beredskab 2008-tal, Danske Universiteter

Som det fremgår af tabellen, svarer optaget af ph.d.-studerende på SUND og NAT/TEK til mellem ca. 40 og 34 procent af en kandidatårgang, men det kan samtidig konstateres, at andre hovedområder (HUM og SAMF) optager ph.d.-studerende svarende til ca. 5 og 6,5 procent af en kandidatårgang. Sådanne forskelle mere end antyder, at det ikke er kandidaternes kvalifikationer i form af forskerevner og forskerinteresse, der er afgørende for, om man tilbydes en forskeruddannelse – det afgørende er, hvilket fag, man læser. Sagt med andre ord: De danske forskeruddannelsesbevillinger går ikke til de kandidater, der er bedst kvalificeret til en forskerkarriere, men til dem, der læser på de bestemte fagområder – nærmere bestemt de fagområder, der uddanner ca. tredjedel af de studerende.

Med sådanne overgangsfrekvenser inden for NAT, TEK, SUND og IT er det ikke overraskende, at man på disse hovedområder har vanskeligheder ved at opfylde de rammer for antallet af ph.d.-studerende, som man er underlagt med udviklingskontrakterne. Problemstillingen er ganske omvendt på SAMF og HUM, hvor rammerne i flere tilfælde overopfyldes. Dette bevirker, at overvejelser om evt. manglende rekrutteringsgrundlag ikke primært bør afstedkomme lavere adgangskrav, men i langt højere grad kalder på overvejelser om fordelingen af ph.d.-studerende mellem hovedområderne.¹

På denne baggrund finder DJØF det betænkeligt, at man for at sikre optaget på NAT, TEK, SUND og IT med lovforslaget i stigende grad åbner for adgang til ph.d.-uddannelserne for studerende, der endnu ikke har bevist de akademiske kompetencer, som såvel ansættelsen som ph.d.-studerende og opnåelsen af ph.d.-graden beror på.

Følgelig kan DJØF ikke støtte, at en rekrutteringsproblemstilling, der skyldes en fordeling blandt hovedområderne, der på ingen måde reflekterer det hverken kvantitative eller kvalitative grundlag i rekrutteringsmassen, løses ved at lette adgangen til ph.d.-studiet - det er ikke er en farbar vej at løse problemer med rekruttering ved en ureflekteret sænkning af adgangskravene.

¹ Se bl.a. artiklerne "Triumf for de tørre fag", *Universitetsavisen* den 9. maj 2009, "Forskerstipendier risikerer at være spild af penge", *Information* den 13. juni 2008 og "Ph.d.-studerende i fysik spilder ekspertviden", *Altinget*, gengivet på <http://vtu.dk/nyheder/nyheder-udefra/2008/ph.d.-studerende-i-fysik-spilder-ekspertviden> for uddybning af konsekvenserne af den nuværende fordelingsnøgle mellem hovedområderne.

DJØF må derfor anbefale, at adgang til ph.d.-uddannelse ikke ændres med denne lovændring. Det vil være langt mere kvalificeret at afvente den drøftelse af status for optaget på ph.d.-uddannelserne, som jf. aftale om udmøntning af globaliseringsaftalen af 5. november 2009 skal finde sted i 2010 (aftalens punkt 7.1). I det hele taget savnes der i lovforslaget belæg for, at adgangen til ph.d.-uddannelserne skal adresseres med dette lovforslag.

Med venlig hilsen

Wenche Marit Quist
Chefkonsulent, Politisk Afdeling, DJØF

14. december 2009
LSR/SEK

Doknr. 116240, Løbenr. 12

AKADEMIET FOR DE
TEKNISKE
VIDENSKABER

Universitets- og Bygningsstyrelsen
Bredgade 43
1260 København K
Att.: Fuldmægtig Helga Øregaard Dam

ATV

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven (nye rammer for universiteternes internationale samarbejde m.v.)

Under henvisning til Universitets- og Bygningsstyrelsens skrivelse af 13. november 2009 skal ATV – Akademiet for de Tekniske Videnskaber efter intern høring af sit udvalg vedrørende uddannelse, forskning og innovation hermed udtale sig om lovforslaget.

ATV har fokuseret på lovforslagets indhold vedrørende Erasmus Mundus programmet og nye modeller for ph.d.-uddannelserne.

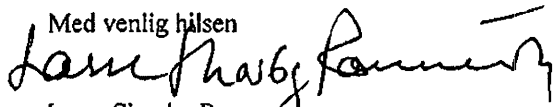
ATV finder det tilfredsstillende, at lovforslaget vedrørende Erasmus Mundus programmet vil udvide danske universiteters muligheder for at deltage i Erasmus Mundus samarbejder.

ATV finder det positivt, at der ikke længere stilles krav til Erasmus Mundus uddannelserne om gensidig udveksling.

ATV finder det ikke nødvendigt, at Erasmus Mundus uddannelserne skal akkrediteres af en internationalt anerkendt kvalitetssikringsinstitution. En Erasmus Mundus uddannelse, som bygger på en eksisterende dansk kandidatuddannelse, indgår allerede i den ordinære akkrediteringsproces. Denne finder ATV tilstrækkelig.

ATV finder det positivt, at ændringsforslaget vil give universiteterne mulighed for at indskrive studerende sideløbende på kandidat- og ph.d.-uddannelsen lige efter endt bacheloruddannelse. Dette vil give større fleksibilitet i universiteternes tilrettelæggelse af ph.d.-uddannelsesforløbet.

Med venlig hilsen

Lasse Skovby Rasmussen
Direktør

Lundtoftevej 266
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. 4588 1311
Fax. 4588 1351
atvmail@atv.dk
www.atv.dk

**Universitets- og
Bygningsstyrelsen**

 Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

 Til
Universitets- og Bygningsstyrelsen

 Danish University
and Property Agency

 Ministry of Science
Technology and Innovation

Hørings svar om udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven

Koordinationsudvalget for Forskning og Rådet for Teknologi og Innovation takker for modtagelsen af Universitets- og Bygningsstyrelsens høringsanmodning med udkast til ændring af universitetsloven.

Koordinationsudvalget består af repræsentanter for universiteter, sektorforskning og alle offentlige råd og fonde for forskning og innovation, herunder Rådet for Teknologi og Innovation. Udvalget og Rådet vil gerne komme med et samlet svar om det af de fire hovedpunkter i lovudkastet, der omhandler forslaget om at indskrive studerende på ph.d.-uddannelsen umiddelbart efter bacheloreksamen.

Dette punkt falder inden for Koordinationsudvalgets område, da udvalget i henhold til sit lovgrundlag skal rådgive om forskeruddannelse i bred forstand samt fremme stærke forskeruddannelsesmiljøer i hele forskningssystemet. Derudover støtter alle råd og fonde i udvalget i vid udstrækning og med omfattende beløb dansk forskeruddannelse via en vifte af virkemidler, hvoraf Rådet for Teknologi og Innovations ErhvervsPhD-ordning også hører.

Der er i udvalget stor tilslutning til, at universiteterne får en øget fleksibilitet i deres tilrettelæggelse af ph.d.-uddannelsen. I den sammenhæng er det meget positivt, at der nu i loven eksplicit indføres en 3 + 5-ordning som *supplement* til de kendte 5 + 3- og 4 + 4-forløb. Udvalget vil dog samtidig påpege, at der *kan* være adgangskrav for ph.d.-studerende i en række specifikke virkemidler fra alle råd og fonde i udvalget, som indebærer, at bevillingsmodtagere ikke kan anvende studerende på kun bachelorniveau til tildelte ph.d.-stipendier. Tilsvarende vil det heller ikke være muligt for bachelorer at blive omfattet af ErhvervsPhD-ordningen.

Udformningen af virkemidler, herunder niveauet for personer der skal indgå i tildelte ph.d.-stipendier, vil fortsat være et anliggende for hvert af de offentlige råd og fonde. Udvalget vil derfor bede lovgiver være opmærksom på dette forhold og undgå, at man gennem lovbestemmelser eller bemærkninger kommer til at give universiteter, studerende og/eller andre aktører det fejlagtige indtryk, at en indskrivning på et ph.d.-forløb umiddelbart og alene også skulle garantere, at man vil kunne modtage tilskud fra forskningsråd og fonde. Det afhænger af rådets eller fondens kriterier.

14. december 2009

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

 Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler

 Sune Kaur-Pedersen
Telefon 3544 6278
Telefax 3544 6201
E-post spe@fi.dk

 Sagsnr. 09-050943
Dok nr. 1162607
Side 1/2

Koordinationsudvalget vil ikke kommentere de øvrige tre hovedpunkter i lovudkastet, da de falder helt udenfor udvalgets område.

Med venlig hilsen

Klaus Bock
Formand

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Side 2/2

København, den 14. december 2009

Universitets- og Bygningsstyrelsen
Bredgade 43
1260 København K
vtu@vtu.dk

Att.:
Helga Øregaard Dam

Sagsnr.: 09-074606

Vedr. høring over udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven

Danske Studerendes Fællesråd (DSF) har med stor interesse læst Universitets- og Bygningsstyrelsens udkast til ændringer i universitetsloven om nye rammer for universiteternes internationale samarbejde m.v. Vi har en række bemærkninger til de fire forskellige dele af forslaget. Vi har delt bemærkningerne op i fire dele svarende til strukturen i forslaget.

Vedr. punktet "Universiteterne får mulighed for at indgå aftale med udenlandske universiteter om deltagelse i og udbud af kandidatuddannelser, der udbydes som led i EU-studieprogrammer om Erasmus, og som udbydes som er omfattet af EU's støtteprogram."

Vi er i DSF meget positive omkring at skabe muligheder for studerende, så de kan deltage i uddannelser i udlandet. Vi mener imidlertid, at det er afgørende, at disse muligheder understøttes af regler, som sikrer de studerendes retssikkerhed, det danske gratisprincip og lighed i uddannelsessystemet. Vi har derfor nogle kommentarer til de foreslåede ændringer.

For det første virker det overordnet ugennemarbejdet, at man vil gennemføre en lang række lovændringer for at give universiteterne mulighed for at indgå i Erasmus Mundus-samarbejder i højere grad. Vi bemærker især, at det er en helt nyopfundet kategori af uddannelser, der indføres i Danmark, nemlig EU-studieprogrammer om

---

Danske Studerendes Fællesråd

H.C. Andersens Boulevard 51, st. tv
DK-1553 København V
Homepage: www.dsfnat.dk/

Telefon: (+45) 3332 4813
Fax: (+45) 3332 4913
Email: dsf@dsfnat.dk

Sagsbehandler: Nils Wiese
Email: nw@dsfnat.dk
Mobiltelefon: (+45) 2819 4501

Erasmus Mundus. Det er på den ene side i kontrast til regeringens erklærede mål om at forenkle de gældende regler på uddannelsesområdet. Og på den anden side så er det en ny udvikling, at EU's uddannelsespolitiske virke inkluderer uddannelsesudbud, og at danske love betinges af de aktuelle EU-udbud. Vi mener, at det ville være meget mere fremtidssikret og hensigtsmæssigt, hvis de danske love giver mulighed for at studerende og universiteter kan deltage i internationalt samarbejde under forskellige omstændigheder. Dette kunne fx sikres ved at fastslå princippet om gensidigudveksling som det bærende princip for danske universiteters deltagelse i internationale uddannelsesprogrammer, herunder Erasmus Mundus-programmet.

For det andet mener DSF, at det er meget problematisk, at man i forslaget ikke sikrer de studerendes retssikkerhed. Det er positivt, at det slås fast, at det universitet, der optager en studerende, har ansvaret for hendes videre studieforløb, herunder udstedelse af eksamensbevis. Imidlertid foreslås det, at retstilstanden for en studerende på en Erasmus Mundus-uddannelse skal skifte for hver gang hendes uddannelsesforløb bringer hende til et nyt universitet. Det betyder i praksis, at man som studerende skal sætte sig ind i tre-fire lande og universiteters gældende regler, herunder klageadgang, såfremt hun oplever problemer i løbet af sin studietid. Det aspekt af forslaget er uholdbart. Det må sikres, at den studerendes retstilstand er reelt overskuelig for den studerende.

For det tredje må vi påpege, at de foreslåede ændringer er i strid med det danske gratisprincip, med mindre udlandsstipendieordningen ændres. Idet vi noterer os, at forslaget går bort fra princippet om gensidig udveksling (jf. ovenstående kommentar), er vi positivt indstillede over for, at det fremgår af bemærkningerne, at ministeren vil fastsætte en bestemmelse, således at deltagerbetalingen ikke overstiger udlandsstipendiet. Det fremgår imidlertid ikke, at udlandsstipendieordningen også vil blive ændret, således at alle danske studerende, der optages på en Erasmus Mundus-uddannelse, vil få dækket deltagerbetalingen. I *Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, § 1, Til nr. 1, Til stk. 7* står der, at "[d]anske statsborgere m.fl., der er berettiget til at oppebære Statens Uddannelsesstøtte, kan få eventuelle studieafgifter i udlandet betalt vi udlandsstipendieordningen". Denne formulering implicerer, at danske statsborgere m.fl., der fx ikke har flere SU-klip, vil skulle betale deltagerbetaling. Det skal sikres, at alle danske statsborgere m.fl., har lige muligheder, uanset om de fx har

---

Danske Studerendes Fællesråd

H.C. Andersens Boulevard 51, st. tv
DK-1553 København V
Homepage: www.dsfnet.dk/

Telefon: (+45) 3332 4813
Fax: (+45) 3332 4913
Email: dsf@dsfnet.dk

Sagsbehandler: Nils Wiese
Email: nw@dsfnet.dk
Mobiltelefon: (+45) 2819 4501

gennemført en uddannelse tidligere og derfor ikke har flere SU-klip. Hvis ikke dette hul i loven bliver lukket, vil det være i modstrid med det danske gratisprincip, idet det vil være at indføre deltagerbetaling på uddannelse.

For det fjerde mener vi, at det er positivt, at Erasmus Mundus-uddannelserne kvalitetssikres, og at det er en kvalitetssikringsinstitution, der er optaget i EQAR, som skal stå for kvalitetssikringen. Det er ligeledes positivt, at uddannelserne kvalitetssikres samlet, da de omfatter mange forskellige lande med forskellige kvalitetssikringsprocedurer.

Sammenfattende så mener DSF, at lovforslagets bestemmelser om Erasmus Mundus er unødigt komplicerende, at de er utilstrækkelige til at sikre de studerende en ordentlig retstilstand og – da vi endnu ikke har set forslaget om revideringen af udlandsstipendieordningen – at de i nærværende form er et brud på det danske gratisprincip. Vi håber og forventer, at disse problematikker vil blive taget i betragtning, så vi kan undgå, at studerende og universitet i fremtiden vil få problemer pga. uklare regler omkring dansk deltagelse i Erasmus Mundus-programmer.

Vedr. punktet ”Universiteterne får mulighed for at bestemme, at den studerende skal gennemføre en del af undervisningen i en godkendt dansk uddannelse i udlandet i form af såkaldt ”udlagt undervisning”.”

Det er et positivt tiltag, at uddannelser, hvor det er meget oplagt at inkludere et udenlandsophold, får mulighed for at integrere dette. Vi har dog en række uafklarede punkter, som vi mener, bør tages hånd om hurtigst muligt.

For det første er det afgørende at udlagt undervisning holdes udgiftsneutralt for de berørte studerende. Udlagt undervisning skal for at overholde det danske gratisprincip finansieres via universiteternes normale drift, ikke via øgede udgifter for de studerende. Det drejer sig bl.a. om udgifter til transport, evt. sprogkurser, evt. skærpede krav til forsikring og lign., evt. forhøjede boligudgifter og andre ekstraudgifter forbundet med udlægningen. Desuden skal universitetet sørge for at tilbyde kvalificeret assistance til at finde bolig m.v. og sørge for der ikke er administrative problemer for den studerende.

Danske Studerendes Fællesråd

H.C. Andersens Boulevard 51, st. tv
DK-1553 København V
Homepage: www.dsfnet.dk

Telefon: (+45) 3332 4813
Fax: (+45) 3332 4913
Email: dsf@dsfnet.dk

Sagsbehandler: Nils Wiese
Email: nw@dsfnet.dk
Mobiltelefon: (+45) 2819 4501

For det andet er det vigtigt, at den udlagte undervisning er kvalitetssikret, men det forekommer os uklart, under hvilke omstændigheder det vil kræve en ny akkreditering af uddannelsen, såfremt dele af undervisningen udlægges. Vi mener desuden, at det kan være problematisk, hvis en hel uddannelses akkreditering får problemer, i det tilfælde at visse forhold omkring den udlagte undervisning er eller bliver utilstrækkelige. Det er vigtigt, at disse forhold afklares.

For det tredje er det vigtigt, at alle uanset baggrund og livssituation har mulighed for at vælge mellem alle uddannelser i Danmark. Det betyder i denne sammenhæng, at der skal tages højde for, at visse studerende, fx pga. at de har børn eller får det i løbet af studietiden, ikke vil have mulighed for at deltage i udlagt undervisning. Det er afgørende, at forslaget om udlagt undervisning tager højde for dette, så det ikke bliver en diskriminationsfaktor i uddannelsessystemet. Vi efterspørger således en dispensationsbestemmelse, der også forholder sig til, hvordan disse studerendes fortsatte uddannelsesforløb kan gennemføres tilfredsstillende.

Vedr. punktet ”Universiteterne skal træffe en materielt korrekt afgørelse i forbindelse med en studerendes klage over en faglig bedømmelse. Det indebærer, at den studerendes karakter både kan sættes op og ned.”

DSF mener ikke, at det på nogen måde er hensigtsmæssigt at ændre loven, således at en klage over bedømmelse kan resultere i en lavere karakter end den først tildelte i tilfælde af ombedømmelse. En sådan ændring af loven vil uden tvivl afholde elever og studerende fra retmæssigt at klage over en bedømmelse. Det vil således resultere i, at flere elever og studerende ikke vil få den fagligt korrekte karakter, da de afholdes fra at få prøvet en fejltagtig bedømmelse. Det er en vigtig del af de studerendes retssikkerhed, at der eksisterer *reelle* klagemuligheder, og den eneste konsekvens af nærværende forslag er, at det vil begrænse antallet af klager – formålet med loven er med andre ord at afskrække elever og studerende fra at udnytte deres klagemuligheder. Dette er dybt uheldigt i forhold til de studerendes retssikkerhed, da det er at lægge en barriere i vejen for at en forvaltningsmæssig afgørelse kan prøves.

Danske Studerendes Fællesråd

H.C. Andersens Boulevard 51, st. tv
DK-1553 København V
Homepage: www.dsfnet.dk/

Telefon: (+45) 3332 4813
Fax: (+45) 3332 4913
Email: dsf@dsfnet.dk

Sagsbehandler: Nils Wiese
Email: nw@dsfnet.dk
Mobiltelefon: (+45) 2819 4501

DSF bemærker desuden, at forskellige aktører eksplicit har fremhævet denne ændring som ønskværdig, fordi det vil begrænse antallet af klager¹. Det er dybt problematisk, at der foreslås lovændringer, der eksplicit forventes at afholde studerende fra at klage. Det står i direkte modsætning til principperne i et reelt retssystem, at man forsøger at skræmme borgere fra at benytte deres retssikkerhed. Hvis der er enkelte uddannelser, hvor der er problemer med store udgifter til bevidst grundløse klager, så må man løse det problem frem for at forringe retssikkerheden for alle studerende.

Derudover er det uforståeligt, at man ikke har dannet sig et overblik over, om det er et faktisk problem, at der er mange studerende, der klager bevidst grundløst. Det er uklart, hvilket problem forslaget sigter på at løse, da man ikke har gjort et ordentligt forarbejde.

Vi mener desuden, at forslaget er problematisk, da det vil have uhensigtsmæssige, studietidsforlængende konsekvenser, og da det strider mod principperne i forvaltningslovens § 19 og § 20. Et realistisk scenarium vil være følgende: En studerende har fået bedømmelsen 2, og er altså bestået. Ved at tildele denne karakter står både lærer og censor inde for, at den pågældende studerende er bestået. Den studerende er enig, men mener desuden, at vedkommendes præstation var til karakteren 4, og vil derfor klage over den for lave bedømmelse. Med den foreslåede ændring vil den studerende kunne risikere, at ombedømmelsen resulterer i en lavere karakter, fx karakteren 0, dvs. ikke bestået. For det første medfører denne ændring som sagt, at den studerende afskrækkes fra at klage. For det andet medfører den, at såfremt den studerende klager over karakteren 2, men efter ombedømmelsen tildeles karakteren 0, så fratages den studerende en erhvervet ret, nemlig at fortsætte på næste uddannelsestrin eller afslutte uddannelse. Ud over at det i sig selv er uheldigt at fratage borgere en erhvervet ret, så vil det også være studietidsforlængende, idet den studerende pludselig ændrer status fra bestået til ikke-bestået. Konsekvensen af den foreslåede ændring er altså forlængelse af studietiderne, hvilket DSF ikke mener, er hensigtsmæssigt.

---

¹ Jf. for eksempel Danske Universiteters hørings svar af 20. oktober 2009 ifm. en høring over et tilsvarende forslag på Undervisningsministeriets uddannelser.

Danske Studerendes Fællesråd

H.C. Andersens Boulevard 51, st. tv
DK-1553 København V
Homepage: www.dsfnet.dk/

Telefon: (+45) 3332 4813
Fax: (+45) 3332 4913
Email: dsf@dsfnet.dk

Sagsbehandler: Nils Wiese
Email: nw@dsfnet.dk
Mobiltelefon: (+45) 2819 4501

Det er på mange måder en dybt problematisk situation, som den foreslåede ændring åbner mulighed for, og DSF mener derfor, at ændringen ikke bør gennemføres. Såfremt den gennemføres, så skal det imidlertid sikres, at de elever og studerende, der tildeles en lavere karakter efter ombedømmelse, får mulighed for en partshøring, da en nedsættelse af en allerede tildelt karakter er en bebyrdende forvaltningsakt, jf. princippet i forvaltningslovens § 19 og § 20.

Vedr. punktet "Universiteterne får mulighed for at indskrive studerende sideløbende på kandidat- og ph.d.-uddannelse lige efter den 3-årige bacheloruddannelse. Ordningen giver således øget fleksibilitet i universiteternes tilrettelæggelse af ph.d.-uddannelsen."

DSF hilser som altid øget fleksibilitet i uddannelsessystemet velkommen og således også i dette tilfælde. Vi har imidlertid nogle kommentarer til dette forslag.

For det første er det vigtigt, at disse udvidede muligheder for at blive indskrevet sideløbende på en kandidat- og en Ph.D.-uddannelse ikke medfører, at det bliver meget svært at komme på normale Ph.D.-uddannelser (forstået som 3+2+3-ordninger). Der skal med andre ord også være reelle muligheder for at komme i betragtning til en Ph.D.-uddannelse, efter at man har afsluttet sin kandidatuddannelse.

I forlængelse heraf mener vi for det andet, at det vil være meget uhensigtsmæssigt og ufleksibelt, hvis man ikke kan komme i betragtning til en integreret kandidat-/Ph.D.-uddannelse (fx en 3+5- eller en 4+4-ordning), såfremt man har taget "for mange" ECTS: Hvis en studerende fx er startet på sin kandidatuddannelse, og der derefter udbydes et 3+5-forløb, så vil det være meget uheldigt, om hun ikke har mulighed for at blive optaget.

For det tredje er det vigtigt, at det sikres, at studerende, der er startet på et integreret kandidat-/Ph.D.-forløb, men som ikke afslutter det, får mulighed for at gennemføre en normal 3+2-kandidatuddannelse. Ligeledes skal det sikres, at studerende, der starter på, men ikke gennemfører, et integreret kandidat-/Ph.D.-forløb får mulighed for at afslutte kandidaten under de normale regler, der gælder for kandidatuddannelsen.

For det fjerde opfordrer vi til at ændringsforslaget udvides til også at gælde sideløbende indskrivning på bachelor- og kandidatuddannelser. Denne manglende

---

Danske Studerendes Fællesråd

H.C. Andersens Boulevard 51, st. tv
DK-1553 København V
Homepage: www.dsfnet.dk/

Telefon: (+45) 3332 4813
Fax: (+45) 3332 4913
Email: dsf@dsfnet.dk

Sagsbehandler: Nils Wiese
Email: nw@dsfnet.dk
Mobiltelefon: (+45) 2819 4501

mulighed og fleksibilitet skaber meget besvær for mange studerende i dag. Der er ligeledes mange eksempler på, at denne manglende mulighed virker studietidsforlængende, da studerende er tvunget til at afslutte deres bacheloruddannelse, inden de kan starte på en kandidatuddannelse – også selvom de kun mangler ganske få ECTS på bacheloruddannelsen.

Med venlig hilsen
DANSKE STUDERENDES FÆLLESRÅD

Nils Wiese,
Uddannelsespolitisk ordfører
og næstformand

Danske Studerendes Fællesråd

H.C. Andersens Boulevard 51, st. tv
DK-1553 København V
Homepage: www.dsfnnet.dk/

Telefon: (+45) 3332 4813
Fax: (+45) 3332 4913
Email: dsf@dsfnnet.dk

Sagsbehandler: Nils Wiese
Email: nw@dsfnnet.dk
Mobiltelefon: (+45) 2819 4501

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling
Universitets- og Bygningsstyrelsen
Bredgade 43
1260 København K

Att.: Helga Øregaard Dam
Sagsnr. 09-074606

Sendt pr. e-mail til: ubst@ubst.dk

6. januar 2010

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af universitetsloven

I forbindelse med ovenstående høring ønsker De erhvervsøkonomiske Censorformandskaber at fremkomme med følgende bemærkninger:

Vi kan tilslutte os udformningen af regelsættet vedrørende de studerendes klage over faglige bedømmelser, som indebærer, at den studerendes karakterer kan sættes både op og ned, hvorved regelsættet bringes i overensstemmelse med det øvrige uddannelsesområde.

Vi tillader os endvidere at forudsætte, at alle uddannelser eller dele af uddannelser, der gennemføres på danske universiteter følger de regler som er fastsat i eksamensbekendtgørelsen, herunder reglen om at mindst 1/3 af en uddannelse skal dokumenteres ved eksterne prøver, og at karakterer gives efter 7-trins skalaen.

De erhvervsøkonomiske Censorformandskaber skal beklage den sene fremsendelse af disse kommentarer, hvilket skyldes, at vi først nu ad anden vej har fået kendskab til høringen. Vi står gerne til rådighed i forbindelse med det videre arbejde omkring kvalitetssikringen af de danske uddannelser. Vi deltager således gerne i kommende høringsprocedurer.

Med venlig hilsen
De erhvervsøkonomiske Censorformandskaber
Mads Bjerre
Formand

Povl Tiedemann
Sekretariatsleder

De erhvervsøkonomiske Censorsekretariater
Handelshøjskolen, Aarhus Universitet
Fuglesangs Alle 4, Bygn. I
8210 Aarhus V.

Tlf.: 89 48 67 37
Mail: povlt@asb.dk
www: www.cbs.dk/censor